

VERENIGING VOOR
KERKRENTMEESTERLIJK
BEHEER IN DE PKN

20e jaargang

nummer 1

Januari 2020

KERKBEHEER

*Diaconaal versus
kerkrentmeesterlijk beheer*

*Minder kerkgangers,
maar meer diaconale hulp*

2020: jubileumjaar VKB

DOE MEE:
Lezersonderzoek
Kerkbeheer
zie: pagina 6

Win een DPA headset!
Ga naar schaapsound.nl/vkb
of scan de QR-code

kerkgeluidsinstallaties
presentatie/KerkTV

akoestiek
netwerk/wifi

verlichting
domotica

Zwolle www.schaapsound.nl
Ridderkerk info@schaapsound.nl
Roermond Tel: 085-0663333

schaapsound

MINDER PAPIERSTROMEN IN UW KERKELIJKE GEMEENTE?

Stichting Kerkelijk Geldbeheer is dé financiële dienstverlener aan Protestantse kerken en aanverwante instellingen. Bij SKG kennen we de kerkelijke markt als geen ander! Veel kerkelijke gemeenten hebben de webwinkel (SKG Collect) tot volle tevredenheid in gebruik.

Met SKG Collect kan uw kerkelijke gemeente:

- digitaal geld werven
- de Kerkgeld app inzetten
- makkelijk contact houden met uw gemeenteleden

Vraag een vrijblijvend gesprek aan (0182) 58 80 00 of kijk voor meer informatie skggouda.nl.

KERKBEHEER

INHOUD

Voorzitterskolom Vitaal Vermogen	5
Agenda	6
Kalender voor kerkrentmeesters	6
Producten	6
Groot lezersonderzoek Kerkbeheer	6
Diaconaal perspectief vanuit de plaatselijke gemeente	7
Beheer van het diaconale vermogen	10
Maandelijks cartoon	11
De orgelbank	11
De Federatie van Diaconieën	12
Diaconaal geld voor beheer?	13
Opinie Nog meer domineeskerk?	14
Vorm en inhoud van de uitvaart wordt bepaald door de overledene	15
Kerkbalans	16
VKB Vrouw Marijke de Heer	17
In dienst van de kerk Diaken	19
VKB Partner Stout en Boele Consultancy	20
VKB Partner Van Ree Accountants	21
De Partners van de VKB	23
Actueel	24
2020: Jubileumjaar VKB	31
Activiteiten in de Regio	32
Uit de Ledenraad	33
VKB-bureau in Dordrecht	34
Flitsen uit 100 jaar VKB (5)	36
Flitsen uit 100 jaar VKB (6)	38
Onderscheidingen van de VKB	40
PKN Onderscheidingen	42
Samen zorgen voor goed geïnformeerde kerkrentmeesters	43

Diaconaal versus kerkrentmeesterlijk beheer

Dit nummer van 'Kerkbeheer' belicht diverse aspecten van de relatie van kerkrentmeesters met diaconieën. Een heet hangijzer is de vraag in welke gevallen diaconale gelden (kunnen) worden ingezet voor het in stand houden van de plaatselijke gemeente.

Maar omgekeerde scenario's zijn ook denkbaar. Kerkrentmeesters zien met lede ogen dat spaargeld geen rente meer oplevert en de dreiging van betalen om je spaargeld te mogen stallen wordt reëel. Hoe kunnen liggende gelden van de gemeente rendabel en zinvoller worden ingezet?

Ook is er nieuws over de commissie Werkzaam Vermogen die zich over dit onderwerp buigt. Diaconale doelen zijn zinvolle doelen.

Gemeenten die hun vermogen niet direct nodig hebben kunnen investeren in het Protestants Diaconaal Krediet Nederland, voor een eerlijk rendement.

En het SKG komt met ideeën om geld te investeren in ouderenhuisvesting. Kan dat misschien ook met een eerlijk rendement, en de waarschijnlijkheid van waardestijging van je investering op langere termijn?

Bert van Rijssen
Eindredacteur

Colofon

Bestuur VKB

Drs. C. de Raadt, Bodegraven, voorzitter
G. Koffeman, Oudewater, vice-voorzitter
Mr. P. van den Boogaart, secretaris en 2e penningmeester
Drs. H. van der Wal, Heino, 2e secretaris
Drs. H. van der Burg, Westerbroek, penningmeester
Ir. B.P. de Wit RTD, Sprang-Capelle, lid
Drs. R. Buddenberg, Zoetermeer, lid

Ereleden

D.G. Bijl, drs. G. van Soest en
Mr. P.A. de Lange

Redactie

J.M. Aarnoudse, hoofdredacteur, E. van
Rijssen, eindredacteur, W. Hukom,
N.J.M. de Jong en N. Breukhoven

Redactieraad

Mr. P. van den Boogaart, voorzitter,
J.C. Riemersma, dr. M. van der Meulen
en M. Nieboer

VKB Bureau

Vrieseweg 82,
3311 NX Dordrecht
E-mail: info@kerkrentmeester.nl
Tel. 078 - 639 36 66
Website: www.kerkrentmeester.nl

Postadres administratie en redactie

Postbus 176, 3300 AD Dordrecht

Abonnementen

Abonnementsprijs per jaar voor leden
van de VKB: 1 t/m 5 abonnementen
€ 30,- per abonnement; 6 t/m 10

abonnementen € 28,- per abonnement
en 11 en meer abonnementen € 26,-
per abonnement. Abonnementsprijs
voor niet-leden € 33,- per abonnement.
Deze prijzen zijn exclusief 9 pct.

BTW. ISSN 1568-8712. Abonnementen
lopen per kalenderjaar. Opzegging kan
tot uiterlijk 4 weken vóór de afloopta-
tum. Er verschijnen 10 nummers per jaar
(juli/ augustus en november/december
zijn gecombineerde nummers.

Oplage & druk

5.500 ex. © januari 2020 - Verloop drukkerij

Foto omslag

Shutterstock

VKB - IN DIENST VAN DE KERK

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer in de Protestantse Kerk in Nederland (VKB) is op 1 januari 2005 opgericht. De Vereniging is de voortzetting van de Vereniging van Kerkvoogdijen in de Nederlandse Hervormde Kerk (VVK) en het Landelijk Verband van Commissies van Beheer in de Gereformeerde Kerken in Nederland (LVCB).

Leden van de VKB kunnen zijn: gemeenten, welke behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland, te weten Protestantse Gemeenten, Hervormde Gemeenten, Gereformeerde Kerken en Evangelisch-Lutherse Gemeenten, of federaties van deze gemeenten.

Deze leden worden in de VKB uitsluitend vertegenwoordigd door het college van kerkrentmeesters. Het ledenbestand van de VKB omvat ruim 93 % van alle bij de Protestantse Kerk aangesloten plaatselijke gemeenten.

De Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer is een zelfstandige organisatie. Zij werkt wel ten dienste van de Kerk, maar neemt een onafhankelijke positie in ten opzichte van de Protestantse Kerk in Nederland.

Het doel van de VKB is drieërlei:

- belangenbehartiging voor de leden door deelname aan onderhandelingen over arbeidsvoorwaarden binnen de kerk (voor medewerkers en predikanten), door participatie in organen en organisaties die van belang zijn voor kerkbeheer en door een rol te spelen in de beïnvloeding van ontwikkelingen binnen de kerk, zodat overall waar beleid gemaakt wordt voor of in de kerk het kerkrentmeesterlijk perspectief meespeelt;
- optreden als service instituut door het aanbieden van diensten die aansluiten op de behoeften van de leden;
- optreden als kennisinstituut door middel van deskundigheidsbevordering en het verzamelen, ontsluiten en ter beschikking stellen van informatie die voor colleges van kerkrentmeesters van belang is.

Periodiek Instandhoudingsplan - Restauratieplan - Renovatieplan - Herbestemming - Transformatie

Interieurplan - Bouwhistorisch onderzoek - Cultuurhistorisch onderzoek - Bouwkundige opname

Noordzijde 95 | 4225 PL Noordeloos | 0183-582600

info@lakerveld-noordeloos.nl | www.lakerveld-noordeloos.nl

TOINE DAELMANS

LUIDKLOKKEN
&
TORENUURWERKEN

Stipdonk 16, 5715 PC Lierop
☎ Toine Daelmans: 0492 54 55 77
☎ Ralf van Veghel: 06 460 656 21
info@daelmans.com - www.daelmans.com

VELLEMA. PASSIE
VOOR MENS EN
TECHNIEK.

VELLEMA TORENUURWERKEN

Vellema Torenuurwerken is al meer dan zestig jaar gespecialiseerd in reparatie, restauratie en periodiek onderhoud van (monumentale) torenuurwerken en klokken. Vellema combineert kennis en respect voor historische- en monumentale waarde met de vele mogelijkheden van toepassing van eigentijdse (automatiserings)technieken.

Kijk op onze website voor meer informatie of bel ons voor een vrijblijvende afspraak: 0518 43 22 99.

VELLEMA
TORENUURWERKEN

VELLEMA TORENUURWERKEN - GRIENEDYK 48 - HALLUM - WWW.VELLEMA.NL

Vitaal vermogen

Toen we een aantal jaren geleden binnen de landelijke kerk de gesprekken voerden over kerk 2025 leek dat tijdstip (2025) nog best ver weg. Als u dit leest zijn we inmiddels in 2020 beland en lijkt dat jaar ineens niet zo ver meer. Kerk 2025 was in wezen een herbezinning op de positie van de Protestantse Kerk in Nederland. Bewustwording van de gevolgen van krimp en secularisatie voor de wijze waarop we ons hadden georganiseerd, maar tegelijk ook terug naar waar het echt om gaat en zoeken naar manieren om in die veranderde context nieuwe vormen van inspiratie en vitaliteit te vinden. We doen daar als VKB met de accentverschuiving naar pro-actief kerkbeheer voluit aan mee.

Op diverse manieren en soms ook op verrassende wijze worden de gevolgen van dit veranderingsproces zichtbaar. Daar waar we aan de ene kant zien dat kerkgemeenschappen steeds meer moeite hebben om het hoofd boven water te houden zien we aan de andere kant bloei van pioniersplekken, evangelische geloofsgemeenschappen en immigrantenkerken. Het aantal predikantsplaatsen neemt fors af, maar door de vergrijzing en onvoldoende aanwas lijken we af te stevenen op een tekort aan predikanten. Daar waar veel gemeenten worstelen met de vraag hoe de financiële touwtjes aan elkaar geknoopt kunnen worden en Kerkebalans een dalende trend vertoont, zijn er nog voldoende voorbeelden te vinden van plaatselijke gemeenten die over ruime kerkrentmeesterlijke en diaconale vermogens beschikken.

We raken dan aan twee uiterst gevoelige thema's waarover het gesprek niet zo makkelijk op gang wordt gebracht. Mag diaconaal vermogen op plaatselijk niveau onder bepaalde condities en voor bepaalde doeleinden voor het functioneren van die plaatselijke gemeente worden ingezet? Dient – in navolging van de gelijkenis van de talenten – liggend vermogen niet juist in deze tijd werkzaam te worden ingezet voor vitalisering van de geloofsgemeenschap? En kan daarbij sprake zijn van onderlinge solidariteit?

Ik constateer dat deze thema's in ieder geval meer op de agenda komen. Zo heeft de Synode een tijdje geleden een commissie werkzaam vermogen ingesteld die de opdracht heeft voorstellen te doen om het vermogen dat binnen de Protestantse kerk aanwezig is, werkzaam te krijgen ten dienste van kerk en samenleving. Zo is dit nummer van Kerkebeheer diaconaal versus kerkrentmeesterlijk beheer het onderwerp en komt het vermogensvraagstuk ook aan de orde.

Wij volgen deze ontwikkelingen niet alleen op de voet, maar nemen er ook waar dat kan stelling in. Dat is niet de geharnaste opvatting dat deze onderwerpen niet bespreekbaar moeten zijn. Deze tijd vraagt aan ons allen om daar waar we mogelijkheden zien om bij te dragen aan hernieuwde vitaliteit en ook solidariteit we deze met beide handen moeten aanpakken. Waar we de focus op leggen en zullen blijven leggen is daarbij de centrale positie van de plaatselijke gemeente. Hier past geen centrale en landelijke regie en regelgeving, maar dient de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de plaatselijke geloofsgemeenschap uitgangspunt te zijn. Vanuit die positie hebben we de opdracht verstandig met de ons gegeven talenten om te gaan.

► **Cursussen kerkrentmeester 2020**

Op dit moment worden de cursussen voor kerkrentmeesters ingepland, in alle regio's en verdeeld over het gehele jaar.

Er zijn twee cursussen: de cursus kerkrentmeester, waarin de beginselen van goed kerkbeheer in twee avonden worden besproken, en de cursus gevorderden. In de cursus gevorderden, die een avond beslaat, dragen de maximaal twaalf deelnemers zelf vraagstukken aan die onder leiding van een deskundige worden besproken. Hoewel deze cursus nog vrij nieuw is, zijn de ervaringen meer dan positief en derhalve zal de cursus ook dit jaar blijvend worden aangeboden.

► **Jubileumviering VKB**

Op D.V. zaterdag 21 november 2020 wordt er in de Joriskerk te Amersfoort een centrale viering met een gevarieerd programma gehouden. Zet de datum alvast in uw agenda. Meer informatie over het jubileum van de VKB vindt u op pagina 31 van deze editie van 'Kerkbeheer'.

► **Symposium Samen leidinggeven aan verandering**

Wat is er nodig bij het ondersteunen van een gemeente? Wat is er nodig bij het 'besturen in de kerk'? Waarom één perspectief, als er meer zijn?

Herkent u deze – of soortgelijke – vragen? Ga dan naar het symposium 'Samen leidinggeven aan verandering' op 11 februari 2020 in Amsterdam.

Meer informatie: www.changeandchurch.nl

Kalender voor kerkrentmeesters

Januari:

- Aandacht voor wijzigingen op het terrein van de belastingen, sociale verzekeringswetten en pensioenpremies.
- De verzekeringsportefeuille nagaan.
- Evaluatie risico-inventarisatie waaraan elke kerkelijke gemeente dient te beschikken.
- Betalen maandnota.

Februari:

- Registratie toezeggingen Kerkbalans 2020.
- Inventarisatie van de opmerkingen van de Kerkbalanslopers en deze, indien dit noodzakelijk mocht zijn (b.v. opmerkingen van pastorale aard), doorgeven aan de overige leden van de kerkenraad.
- Mededeling in het kerkblad over een indicatie van de resultaten van de Actie Kerkbalans.
- Bespreking van deze resultaten in het college van kerkrentmeesters.
- Uiterlijk 31 maart 2020 instandhoudings-subsidie aanvragen bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- Betalen maandnota.

Brochure "Zorg voor het orgel"

Recent is de brochure van de Commissie Orgelzaken (COZ) met als titel "Zorg voor het orgel" inhoudelijk geheel herzien en geactualiseerd. In de brochure wordt ingegaan op welke wijze plaatselijke kerken het beste om kunnen gaan met hun kerkorgel als het gaat om onderhoud, restauratie en uitbreiding. Ook wordt aan de orde gesteld welke regelgeving van toepassing is en hoe hiermee moet worden omgegaan. Kortom, een onmisbare brochure voor iedere kerkrentmeester. De brochure is gratis te downloaden vanaf de website:

► <https://kerkrentmeester.nl/kennisbank/orgelzaken>

Groot Lezersonderzoek Kerkbeheer

De redactie van 'Kerkbeheer' spant zich iedere maand weer in om van dit maandblad voor kerkrentmeesters een lezenswaardig en nuttig blad te maken. Daarvoor is het nodig om de lezers af en toe om hun mening te vragen: wat is goed, wat is voor verbetering vatbaar en welke suggesties hebben lezers voor aanvullingen en verdere verbetering? Een vorig onderzoek werd in 2012-2013 gehouden; hoog tijd voor een nieuwe peiling dus. Wilt u de redactie helpen met het verder verbeteren van 'Kerkbeheer'? Vult u dan, liefst vóór 31 januari, de online vragenlijst in, op:

► www.kerkrentmeester.nl/lezersonderzoek

Het betreft een groot onderzoek met een tamelijk uitgebreide vragenlijst omdat we de resultaten van dit onderzoek willen vergelijken met vorige onderzoeken en nog wat belangrijke nieuwe vragen hebben toegevoegd. Daarom vragen we u om rekening te houden met een invultijd van ongeveer een kwartier.

Diaconaal perspectief vanuit de plaatselijke gemeente

In gesprek met Gerrit Goedhart en Jan Klop van de Federatie van Diaconieën

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** Jos Aarnoudse en PR

Gerrit Goedhart en Jan Klop zijn nog niet zo heel lang bestuurslid van de Federatie van Diaconieën. Zij zijn gevraagd vanwege hun bestuurlijke en financiële ervaring om voorzitter en penningmeester van de Federatie te worden. Tegelijk hebben, zo blijkt uit het gesprek dat ik met beide heren mag hebben, zij alle twee een 'diaconaal verleden', Klop als jeugddiaken in Ede en Goedhart als stafmedewerker bij De Regenboog in Amsterdam.

Doelstelling en werkwijze

Beide zijn ze ervan overtuigd dat een goede vereniging van plaatselijke diaconieën een meerwaarde kan betekenen voor het lokale diaconaat vanuit onze Protestantse Kerk. "Wat is jullie doelstelling en werkwijze, en waar zouden jullie naar toe willen met de Federatie?" trap ik maar eens af.

Goedhart: "Tot nu toe is de Federatie vooral een gesprekspartner bij landelijke organen van de kerk om de belangen van de plaatselijke diaconieën te behartigen. Dat klinkt een beetje plat, maar we bedoelen daarmee, dat we het perspectief van een lokale diaconie willen laten meeklinken, overal waar in onze kerk of daarbuiten over diaconaat wordt gedacht, gepraat en besloten. Diaconaat is een wezenlijk aspect van kerk-zijn, zeker ook plaatselijk. Dat moet steeds voldoende aandacht krijgen. De werkwijze tot nu toe is vooral dat we in ontmoetingen met leden proberen te polsen en in gesprek te zijn over wat er leeft en speelt. Nadat de Generale Diaconale Raad werd opgeheven, was er in 1998 behoefte aan een herstart van de Federatie. Er zijn ongeveer 400 diaconieën lid geworden tot nu toe. Op grond van wat we horen en zien hebben we af en toe een bezinningsbrochure uitgebracht en proberen we inbreng te hebben ten behoeve van de beleidsontwikkeling in de kerk."

Werkwijze aanpassen

Jan Klop vult aan: "We merken echter dat de animo voor vergaderingen afneemt. De landelijke diaconale dag, die door de landelijke kerk wordt georganiseerd en die heel praktisch van aard is, trekt makkelijk achthonderd bezoekers. Dat is dus een succes. Wij hebben daar ook workshops verzorgd over het thema: hoe ben je werkzaam met je vermogen. We hadden ongeveer 80 deelnemers. Ik merk dat er veel praktische vragen leven rond diaconaal beheer. We moeten en willen daar meer mee doen."

Goedhart vervolgt: "De afnemende animo voor onze landelijke vergade-

ring is voor ons een *wake-up call*. De beweging die de VKB al eerder heeft gemaakt, daarvan zullen wij ook iets moeten zien te realiseren. Namelijk meer informatie digitaal beschikbaar maken. Naast 'belangenbehartiging', ook op het terrein van het diaconaal beheer iets van dienstverlening weten aan te bieden, communicatie met de individuele diaken en diaconale rentmeester via nieuwsbrieven weten op gang te brengen."

Klop: "Het is van belang in de huidige tijd om via andere kanalen dan een vergadering je leden te laten weten waar je mee bezig bent als bestuur. Zo geven we feedback op de ontwikke-

ling van een nieuwe visienota voor de landelijke kerk en zijn we betrokken bij de synodale Commissie Werkzaam Vermogen. Maar weten onze leden dat ook? Dat is dan de vraag.”

Ondertussen maak ik in de lucht met mijn hand een cirkelbeweging. “Het één stimuleert het ander: het is een zich aanjagende cirkel, zo is onze ervaring. Vragen en visies komen je kant op als je zichtbaarder bent, en vanuit de concrete situaties distilleren zich vanzelf de thema’s die beleidsmatige doordenking en inbreng vergen.”

Kern van het diaconaat

“Wat is nu jullie inhoudelijke *drive*, wat is voor jullie bijvoorbeeld de kern van diaconaat?” vraag ik. Gerrit Goedhart reageert als eerste: “Het gaat om het zien van en het handelen in de nood van de wereld. Die kan zich in eigen gelederen afspelen, in de eigen omgeving, of verder in de we-

De erepenning die door de Federatie van diaconieën beschikbaar is gesteld voor diakenen die zich in de plaatselijke gemeente op het terrein van het diaconaat bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt.

reld. Je kunt het wel zien en er met een bocht omheen lopen, denk aan de priester en de leviet uit de gelijkenis van de barmhartige Samariitaan. Of je kunt zo druk zijn met jezelf dat je het niet eens ziet. Het is volgens ons een wezenlijk aspect van ons kerk-zijn, dat we diaconaal in het leven staan.”

Klop: “Voor mij is het helpen waar geen helper is. Natuurlijk lossen wij als kerk de problemen van de wereld niet op. En soms moet dat helpen ook gepaard gaan met het aanstippen van wat er mis is zodat nood ontstaat of in stand blijft. Minister Hugo de Jonge zei het op de diaconale dag zo: ‘Een diaconie kan niet ‘de’ armoede oplossen, maar misschien wel ‘iemand’s’ armoede. Met een concreet oog voor de menselijke maat.’”

Goedhart: “De gemeente is geroepen om tekenen van Gods Koninkrijk zichtbaar te maken. Daarin speelt de kerk en de plaatselijke gemeente als organisatie een rol, de diaconie en het college van diakenen, maar ook individuele christenen. Een plaatselijke diaconie kan dat aanzwengelen, moet dat niet allemaal alleen gaan doen, maar zorgt ervoor dat er projecten en acties voor handen zijn, waar op ingehaakt kan worden door vrijwilligers van en rond de kerk.”

Relevantie van het diaconaat

Klop: “Moet je eens kijken hoeveel er gebeurt. Het recente rapport van de kerken over ‘armoede in Nederland’ laat dat ook weer zien. Met het diaconaat heeft de kerk ‘goud’ in handen.” Goedhart: “Ik ben ervan overtuigd dat de aantrekkingskracht van de vroege

kerk veel gelegen heeft in de werken van barmhartigheid zonder aanzien des persoons die van de vroege kerk uit gingen. Het gaat daarbij niet om diaconaat als marketingsinstrument van de kerk. Of om daarmee te laten zien dat de kerk ‘heus nog wel relevant is’.”

Goedhart vervolgt: “Als we één ding geleerd hebben, is het wel dat diaconaat belangeloos dient te zijn. Wat niet wil zeggen, dat je wat mij betreft de afzender hoeft weg te moffelen. Het gaat niet om ziertjes winnen voor de kerk, of de kerk nog een relevant gezicht geven, maar het geloof waaruit dit allemaal ontspruit heeft ook een troostrijke en zingevende kant, en is zeker voor veel diaconale vrijwilligers een inspiratiebron. Daar mag best iets van blijken. Tegelijk gaan we niet turven of vragen stellen. Ook als we ons kerkgebouw open stellen voor maaltijden of ontmoetingen, waar alleen maar mensen naar toe komen, die nooit een kerkdienst zullen bezoeken, en waar ook niet van allerlei ‘christelijks’ wordt gedaan in de zin van bijbel lezen, zingen of bidden, is dat voor mij volop kerk.”

Diakenen en kerkrentmeesters

Ondertussen komen we daarmee op de raakvlakken van plaatselijk diaconaat met het plaatselijke kerk-zijn. “Hoe zien jullie de verhouding tussen diakenen en kerkrentmeesters of de verhouding tussen kerkrentmeesterlijk en diaconaal geld?” Jan Klop stipt aan: “Ik ben betrokken bij de Commissie Werkzaam Vermogen en wij zien op dat terrein vergelijkbare vragen. Hoe gaan we met gelden

om, wat is specifiek diaconaal, wat is een combinatie van perspectieven. Wij merken dat in eigen kring er best openheid is om na te denken over hybride te financieren projecten. Vaak is het vandaag niet meer zo te scheiden wat je als pastoraal, missionair of diaconaal aanmerkt. Je ziet dat vooral in de beweging van 'kerk-in-de-wijk' of 'kerk-voor-het-dorp'. Tegelijk blijft het wel nauw luisteren. Zomaar diaconale fondsen gaan gebruiken om plaatselijk kerkenwerk mee te financieren, omdat men anders niet uitkomt, dat kan niet."

"Tegelijk zien we als het gaat om de beheersvragen (beheer vermogen, beheer onroerend goed, eisen van overheid en fiscus, werkgeverschap) allerlei overlappings met de kerkrentmeesters. Waar kunnen onze diakenen voor dat soort vragen eigenlijk terecht? Kunnen we elkaar daarin steunen? Ondertussen is diaconaat wel echt gericht op situaties waar nood is. Nu kan de financiële situatie van een kerkelijke gemeente ook wel als 'nood' worden ervaren, maar dat is dan toch van een andere orde."

"Overigens kan diaconaat ook verbinden. Zo zijn er soms 'diaconaal' vormen van samenwerking mogelijk, die 'kerkelijk' moeilijker liggen. Tel uw zegeningen. Samen kun je meer bereiken, en ondertussen leer je elkaar over kerkmuren heen (met naburige gemeenten, met andere kerkverbanden, met migrantenkerken) toch beter kennen. Het is mijn overtuiging, dat we meer en meer uit onze eigen hokjes zouden moeten komen."

Iets van de liefde van God zichtbaar maken

Goedhart: "De toets, als ik dat zo mag zeggen, is toch vooral Matteüs 25: 'wat we gedaan hebben voor onze minste zusters en broeders'. Als je zelf iets weet van de liefde van God, gaat het erom om samen iets zichtbaar te maken van die liefde in de wereld. Wij willen vanuit de Federatie graag bijdragen aan gemotiveerde en geïnspireerde plaatselijke diaconieën en aan een gemotiveerde en creatieve kerk op diaconaal terrein, ook al zullen we daar als Federatie nog wel wat nieuwe wegen in te bewandelen hebben. De zaak waarom het om gaat is echter meer dan de moeite waard."

Gerrit Goedhart (1955) studeerde theologie in Utrecht

Hij werkte daarna 14 jaar bij De Regenboog in Amsterdam, een vanuit de kerken opgerichte stichting voor hulpverlening aan heroïneverslaafden, die inmiddels is opgegaan in de Regenbooggroep.

Daarnaast was hij onder meer drie jaar scriba van de Centrale Kerkenraad van de Hervormde Gemeente en acht jaar lid van de Gemeenteraad voor het CDA.

Na een aantal beleidsfuncties op het gebied van de maatschappelijke opvang, was hij van 2005-2018 burgemeester van Noordwijkerhout.

Sinds dit jaar is hij voorzitter van de Federatie van Diaconieën.

Jan Klop (1951) studeerde aan de HBS en de Pedagogische Academie. Hij heeft de lerarenopleidingen geschiedenis en handelswetenschappen gevolgd. Zijn doctoraal heeft hij behaald in management wetenschappen.

Zijn arbeidzame leven startte hij in het onderwijs. Vervolgens werd hij manager financiën en sinds 2001 is hij zelfstandig financieel interim manager en adviseur

26 jaar was hij kerkenraadslid in de Arkgemeente in Ede, eerst als jeugddiaken en vervolgens meerdere perioden als ouderling met uiteenlopende taken.

Nu is hij diaken met bijzonder opdracht, penningmeester Federatie van Diaconieën, bestuurslid PDKN en voorzitter Raad van Toezicht COG (Christelijke Onderwijsgroep Gelderland-Midden en Vallei).

Beheer van het diaconale vermogen

Een impressie van de workshop 'Hoe breng je als diaconie je vermogen tot bloei?'

Tekst Jan Klop Beeld PR

Tijdens de Landelijke Diaconale Dag 2019 op 9 november jongstleden is door twee bestuursleden de Federatie van Diaconieën een bijdrage geleverd aan een workshop van Kerk in Actie (KiA): 'Hoe breng je als diaconie je vermogen tot bloei?' In totaal werden die dag 25 workshops verzorgd. Zowel in de ochtend als in de middag was de belangstelling groot. In totaal hebben 80 diakenen (van de totaal 800 die aanwezig waren) de workshop over het vermogen gevolgd.

Gij, geheel anders

In Nederland bestaat onder bestuurders van stichtingen met een goed doel een cultuur van zuinig zijn op het vermogen. Menig penningmeester kan met gepaste trots bij het afscheid opmerken dat het vermogen in stand is gebleven of – nog beter – dat het is gegroeid. Deze cultuur is ons zozeer eigen dat ook binnen de kerk op deze manier gedacht wordt. Maar er staat niet voor niets in Efeze 4:20: "Maar gij geheel anders, gij hebt Christus leren kennen." Niet dat christenen zich wereldvreemd zouden moeten gaan gedragen, maar uitgaande van de liefde van Christus komen christenen tot andere afwegingen. En dat heeft tot gevolg dat we vanuit een ander perspectief handelen.

Diakenen zouden zich de nood van de wereld bewust moeten zijn en helpen waar zij kunnen. Ruimhartige hulp aan een ieder die God op onze weg plaatst. Niet voor niets is de barmhartige Samaritaan het beeldmerk van de Federatie van Diaconieën. Het zal toch niet gebeuren dat een niet-kerkmens hulp biedt en dat de kerkmens aan de overkant voorbijgaat?

Beleidsplan

Vanuit de landelijke kerk kan een beroep worden gedaan op hulp bij het opstellen van een beleidsplan waarin zowel kerkelijk geld als diaconaal geld gezamenlijk worden ingezet. Dit is wat de commissie Werkzaam

Vermogen voorstaat: dat kerkrentmeesters en diakenen gezamenlijk binnen de kerkenraad hun begrotingen vormgeven en niet apart. Het gaat er niet om de vermogens te vermengen, maar om te bezien wie wat betaalt in de beleidsvoornemens binnen de kerk van Christus. De commissie Steunverlening in onze kerk stelt daartoe per gemeente 2.500 euro ter beschikking. Daarvoor kan de kerkenraad een deskundige inhuren die meedenkt bij het opstellen van het beleidsplan.

Ondersteuning

De aanwezige vertegenwoordigers zijn zoekende hoe ze hun vermogen kunnen inzetten. De bereidheid om over het vraagstuk na te denken is groot. Men wil wel, maar hoe doe

je dat op een verantwoorde manier? Er is behoefte aan ondersteuning en soms ook aan een intermediair aan wie men het geld kan toevertrouwen om er vervolgens diaconale projecten mee te bekostigen.

Vragen die op dat punt gaan leven zijn dan: Hoe kan het gezamenlijk optrekken van kerkrentmeesters en diakenen bevorderd worden? Zijn we als diakenen beducht dat de kerkrentmeesters een greep in de kas doen? Hoe kunnen we dan dit denken doorbreken? Kan de Federatie van Diaconieën tezamen met de VKB hierin een voorbeeld stellen?

Impressie van de Landelijke Diaconale Dag

IN HOEVERRE KUNNEN DIACONALE GELDEN VOOR KERKRENTMEESTERLIJKE DOELEN WORDEN INGEZET?

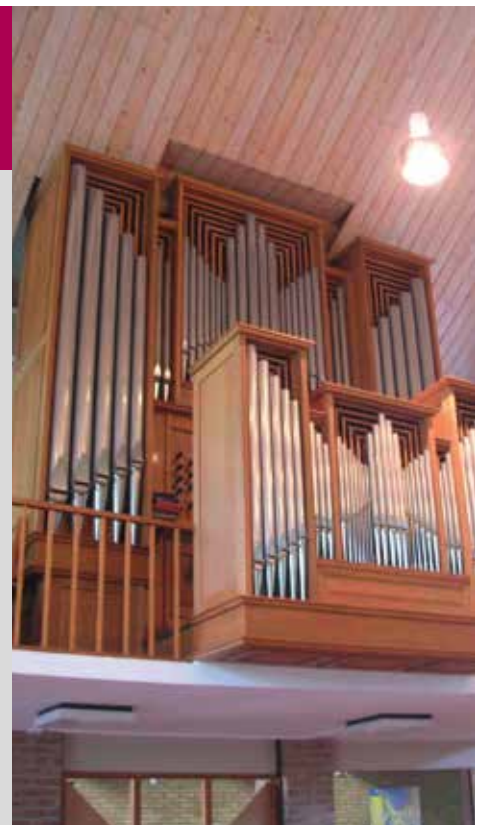
De orgelbank

DE ORGELBANK

De orgelbank van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer biedt plaatselijke kerken en gemeenten de mogelijkheid hun pijporgel te koop aan te bieden.

Het orgel van de Maranathakerk in Castricum (Hendriksen & Reitsma, 15 stemmen) is verkocht en krijgt een nieuwe bestemming in Alpirsbach (D). Momenteel zijn er in totaal nog 7 orgels ingeschreven. Alle aangeboden orgels kunt u raadplegen op onze website kerkmarkt.nl in de rubriek orgelbank.

Voor gedetailleerde informatie over de orgelbank kunt u contact opnemen met het Bureau VKB.
 Tel. (078) 639 36 66
 E-mail n.dejong@kerkrentmeester.nl

De Federatie van Diaconieën

Belangenbehartiger en ondersteuner van diaconieën

Tekst Willemien de Vlieger **Beeld** Federatie van Diaconieën

In 1910 werd de 'Vereniging van Diakenen in de Nederlandsche Hervormde Kerk' opgericht. In hetzelfde jaar diende de regering de Armenwet in en verscheen het eerste nummer van het 'Maandblad voor kerkelijke armenzorg', nu bekend onder de naam 'Diakonia'. Elf jaar later werd de vereniging omgezet tot de 'Federatie van Diaconieën'. Naast de diaconale armenzorg kwam ook de zorg voor 'ouden van dagen', wezen en zieken in het takenpakket. Meer veranderingen volgen, na 1959 wordt gesproken over 'kerkelijke sociale arbeid'. In 1963 komt een nieuwe Kerkorde, deze leidde onder andere tot de instelling van een Generale Diaconale Raad. De Federatie wordt daarom per 1 januari 1964 opgeheven. De Generale Diaconale Raad komt vervolgens bij de vorming van de Protestantse kerk aan zijn einde.

Diaconaat heeft bij de vorming van de PKN niet de eerste prioriteit. Juist om die reden wordt in 1996 het idee van een Federatie van Diaconieën weer aangezwengeld. Na een uitvoerige ronde langs vele diaconieën en andere instellingen wordt de Federatie in november 1998 heropgericht. Doel: het helpen en behartigen van de belangen van de diaconieën in de meest ruime zin, in samenwerking met kerkordelijke organen. Het lidmaatschap is opengesteld voor Hervormde, Gereformeerde, Waalse, Lutherse en Protestantse (SoW-) diaconieën. Woorden van de eerste voorzitter, C. Pijl Hogeweg; "We willen aanvullend zijn, niet tegen, de diaconie kan nu op landelijk niveau een eigen geluid laten horen."

Deze nieuwe weg, belangenbehartiging en samenwerking, is voortgezet. De Federatie volgt kritisch het beleid van de Synode, ondersteunt diaken-synodeleden, houdt het begrip diaconaat actueel en onderhoudt warme contacten met Kerk in Actie en de Dienstenorganisatie. Door het doen van online onderzoeken in 2014 en 2016 zijn in samenwerking met Kerk in Actie twee presentaties gemaakt: 'Dienen, Delen, Doen. Onderzoek naar de maatschappelijke inzet van de diaconieën van de Protestantse Kerk in Nederland'; en 'Toekomstgericht diaconaat. Verhalen over, voorbeelden van en tips voor het diaconale werk'.

Inmiddels zijn wij een paar jaar later. Vanaf 2018 is het secretariaat ondergebracht bij de VKB. In 2019 moest de geplande ALV afgelast worden, er waren te weinig aanmeldingen om de vergadering te houden. Veel diaconieën lijden onder een afnemend aantal actieve gemeenteleden en gaan zorgvuldig om met het kiezen van de activiteiten waaraan zij hun krachten besteden. Het bestuur bezint zich nu op de toekomst; vragen zoals: hoe kan de Federatie zijn leden in de huidige omstandigheden het beste ondersteunen; wat maakt het interessant en doenlijk voor leden om naar bijeenkomsten of workshops te komen; moet de structuur anders; wat kunnen we met social media; is het een idee om de website als een kennisbank uit te bouwen; hoe verhouden wij ons tot de activiteiten van Kerk in Actie; wat kunnen we samen doen met de Vereniging van Kerkrentmeesters; enzovoort?

In afwachting van de bevindingen is besloten ook de ALV in het voorjaar van 2020 nog niet door te laten gaan. Voor vragen en opmerkingen staat het bestuur via het secretariaat of de website uiteraard altijd open. Verder informatie volgt via de Nieuwsbrief in 2020.

Diaconaal geld voor beheer?

Tekst & Beeld Jos Aarnoudse

Tijdens de laatst gehouden synodevergadering (november 2019) werd door één van de afgevaardigden – bij het onderwerp ‘werkzaam vermogen’ – aangestipt dat het wel eens zo kan zijn dat heel wat diaconale vermogens in het verdere verleden helemaal niet zo diaconaal bedoeld zijn gebracht, maar vanwege bestuurlijke verhoudingen in de kerk aan de diaconie werden geschonken voor met name plaatselijk gebruik.

‘Steenrijke’ diaconie en arme gemeente

De spreker suggereerde met zijn interventie dat het bij andere bestuurlijke verhoudingen ten tijde van de testamentaire beschikking wel eens aan de kerkvoogdij geschonken had kunnen worden. Ook tijdens de laatst gehouden Ledenraadsvergadering van de VKB popte het op: “Je hebt gemeenten met een ‘steenrijke’ diaconie, terwijl de gemeente zelf armlastig is, is daar nou niet wat aan te doen?”

Diaconaal geld beleggen in onroerend goed

Wij krijgen daar in Dordrecht af en toe vragen over, ook al gaat het dan eigenlijk om diaconaal beheer en niet om kerkrentmeesterlijk beheer. Bijvoorbeeld het type vraag: “Wij hebben een fors diaconaal vermogen, maar wij doen daar eigenlijk niet zoveel mee, want we willen niet interen, ondertussen is het rendement gedaald tot haast niks, mogen we dat ook investeren in onroerend goed?” Als die vraag zo simpel wordt gesteld is het antwoord tweeledig. Het eerste is: denk nog eens samen na of het genoemde uitgangspunt van niet interen nog wel van deze tijd is. En het tweede is: het beheren van vermogens vraagt een goed doordacht beleid. Is het dan verstandig om alleen in onroerend goed te beleggen, als u de stap wilt zetten naar risicovol beheer. Of zou het dan een mix moeten zijn met andere vermogenstitels?

De kerkelijke gemeente ontlasten met diaconaal geld

Maar als we nu de pastorie van de kerkrentmeesters overnemen voor bijvoorbeeld 500.000,- euro en die als diaconie gaan beheren. Dan bieden we hem voor een laag bedrag weer aan. Dan kan de woonbijdrage van de dominee voor de gemeente overblijven. Dan is toch iedereen blij? Ons vermogen slinkt niet (wat je mag hopen, er zijn ook andere tijden geweest), de gemeente kan beschikken

over een forse nieuwe financiële buffer, en jaarlijks zijn er minder kosten voor de kerk. Voorbeeld: ook andere diaconieën hebben toch onroerend goed dat ze niet marktconform verhuren? Kan dat zo?

Tja, het komt zeker voor. Pas bleek bij de verkoop van een kerkgebouw dat dit kadastraal op naam stond van de diaconie. Ga dan maar eens aantonen dat dat nooit de bedoeling is geweest. In deze casus hebben wij vooral de vraag gesteld: wat is er nu diaconaal aan dit idee als er verder geen verhaal omheen zit? Kijk, er is vandaag best het nodige aan kerkinitiatieven te bedenken die meervoudig van aard zijn: én missionair én pastoraal én diaconaal. De pastor die werkzaam is in het Diaconaal Aandachtscentrum dat wij kennen in Dordrecht is dat pastoraat of is dat diaconaat? Zorg dat je samen daar een goed verhaal over hebt, en benoem welk beleid erachter zit. Dan is er meer hybride te financieren dan we vanuit strikt hokjesdenken misschien nu denken. Maar zomaar zakelijk alleen een pastorie overnemen om de financiën van de lokale gemeente te ontlasten? We zijn volop kerkrentmeesterlijk behept in Dordrecht, daar mag u van uit gaan, maar dat lijkt ons toch een brug te ver. Diaconaal gesproken.

Nog meer domineeskerk?

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** Shutterstock

In de behandeling ter synode van het beleidskader voor zogeheten kerngemeenten, was er een stevig verzet tegen het zogenaamd op provisorische basis binnensmokkelen van niet-predikant zijnde ambtsdragers (ouderlingen) met een bevoegdheid tot bediening van Woord en sacramenten, nog voor de fundamentele discussie over het ambt zou zijn afgerond.

Het bijzondere van de academische predikant

Had de synode niet de introductie van zo'n nieuwe pastor *on hold* gezet, omdat men eerst een fundamentele discussie over het ambt wilde, zo werd er betoogd. Veel werk werd gemaakt door sprekers (allemaal predikanten) van het bijzondere van het predikantsambt. Vergelijkingen werden gemaakt tot aan de *skills* van een concertpianist en een chirurg aan toe. Met alle respect, maar dat slaat mijns inziens echt nergens op. De zogeheten voorbehouden handelingen van een predikant zijn erg dun (als ze er al zouden moeten zijn) en vragen op geen enkele manier een vergelijkbare training als bijvoorbeeld van een piloot, een chirurg of een concertpianist.

Gelukkig was professor Leo Koffeman nog wel zo reëel om in zijn toelichting op de tussenrapportage van de werkgroep 'ambt' de vraag aan de orde te stellen of alle predikanten (bedienende het Woord en de sacramenten) nu wel zo'n langjarige academische opleiding nodig hebben, zoals wij die gewend zijn. Daarmee zouden heel veel predikanten in

de wereld gedesavoueed worden (term van hem). De context speelt dus bij zulke opleidingseisen wel degelijk een rol.

Gewijde predikant, kerk en sacramenten

Het tendeert ondertussen naar het verder verbijzonderen van het predikantsambt. De bezinning op 'het ambt' lijkt vooral uit te draaien op een bezinning op het predikantsambt. In de tussenrapportage werd een onderscheid gemaakt met behulp van de anglicistische term *ordination* tussen 'het geordineerde ambt' (van predikant / vergelijk de priesterwijding) en van het 'gewone ambt'. Dat liep uit op de bezinningsvraag aan de synodeleden: 'Het onderscheid tussen het ambt van predikant en dat van ouderling en diaken is van groot belang voor een gezonde ambtsvisie'. O ja?

Vervolgens wordt het ambt van gewijde predikant exclusief gebonden aan de bediening Woord en sacramenten. Of omgekeerd: de bediening van Woord en sacramenten wordt exclusief verbonden aan dat gewijde ambt.

De volgende stap is: zonder bediening van Woord en sacramenten bestaat er geen kerk. Ergo: er is alleen kerk waar op de één of andere manier een 'gewijde predikant' fungeert. Dat is in essentie katholiek en niet protestants. Nu is er met heel veel katholieks vandaag de dag niks mis, maar de visie op kerk en ambt lijkt me toch nog niet direct over te nemen. Graag meer gelijkwaardige samenwerking tussen een scala van 'ambten' binnen de kerk, zou ik zeggen, dan alles op te hangen aan betaalde, academische predikanten. Ook ouderlingen en diakenen ontvangen een 'wijding', worden bevestigd, en ook zij vertegenwoordigen Christus.

Stelling van de maand

Heeft u een mening, wilt u erop reageren?
Laat het ons weten via: info@kerkrentmeester.nl

De stelling:

In een synodaal-presbyteriale kerk als de PKN zou eerder de ouderling als centrale figuur moeten worden gezien dan de predikant.

VAN DE COMMISSIE BEHEER VAN KERKELIJKE BEGRAAFPLAATSEN VAN DE VKB

Vorm en inhoud van de uitvaart wordt bepaald door de wens van de overledene

Tekst Ad Rigtters **Beeld** Beeldbank RCE

De wet bepaalt dat de lijkbezorging moet geschieden overeenkomstig de wens van de overledene. Dat is dus een wettelijke plicht, zoals blijkt uit artikel 18 van de Wet op de lijkbezorging. Het artikel zegt ook dat bij gebrek gehandeld moet worden overeenkomstig de vermoedelijke wens.

Aangenomen kan worden dat deze bepaling ruim uitgelegd mag worden zodat het volgen van de wensen van de overledene niet alleen ziet op de keuze tussen begraven of cremeren, maar ook op de vorm en het karakter van de uitvaart.

Om aan de wens van de overledene te voldoen moeten de nabestaanden of anderen die de zorg ervoor hebben, uiteraard weten wat de wens van de overledene geweest is, met andere woorden wat hij of zij daarover heeft kenbaar gemaakt.

Mondelinge kennisgeving of schriftelijke vastlegging

In de eerste plaats kan hij of zij het met nabestaanden of andere betrokkenen besproken hebben en mondeling opgegeven hebben wat zijn of haar wens op dit punt is.

In de tweede plaats bepaalt de wet dat hij of zij die wens kan vastleggen in hetzij een notariële akte, hetzij een eigenhandig geschreven, gedateerde en ondertekende verklaring. De wet noemt dat "een beschikking na dode ter bezorging van zijn lijk."

16 jaar en ouder

Ieder die de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt kan zo'n beschikking rechtsgeldig maken, ook degene die in algemene zin niet bekwaam is om rechtshandelingen te verrichten.

Bijzondere vormen

Naast begraven en cremeren kent de wet nog enige bijzondere wijzen van lijkbezorging. Zo kan er ontleding in het belang van de wetenschap plaatsvinden als de overledene zijn lichaam daartoe heeft bestemd. Verder kan er, indien iemand op een Nederlands schip is overleden, hetzij overboordzetting plaatsvinden, hetzij conservering voor de terugreis. Ook hier geldt dat de wens van de overledene, indien bekend, wordt gevolgd.

Onmogelijkheid of onbekendheid

Bij al de bepalingen geldt overigens wel dat uitzonderingen toegelaten worden in het geval uitvoering van de wens van de overledene redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Is er in het geheel geen wens van de overledene kenbaar dan bepalen de verantwoordelijke nabestaanden de vorm en het karakter van de uitvaart.

■ Actie Kerkbalans 2020: De Evangelische Broedergemeente doet ook mee

Misschien viel het u al op: als deelnemende kerken aan Actie Kerkbalans wordt op de website en de actiematerialen naast de Protestantse, Rooms-Katholieke en Oud-Katholieke kerk nu ook de Evangelische Broedergemeente genoemd.

De Evangelische Broedergemeente, ook wel Hernhutters genoemd, kent een lange traditie in Nederland. Ze is al sinds 1736 in ons land actief en kreeg vanaf de 60er jaren vorige eeuw een belangrijke impuls door de komst van veel nieuwe leden uit Suriname. Namens de EBG is Cynthia Haaswijk toegetreden tot de Interkerkelijke Commissie Geldwerving, de organisatie die namens de vier deelnemende kerkgenootschappen de Actie Kerkbalans coördineert.

Mevrouw Haaswijk is onlangs begonnen als communicatiemedewerkster van de EBG en doet daarnaast veel andere dingen, onder andere een theologiestudie in Leuven. Zij speelde een belangrijke rol bij de aansluiting van de EBG bij Kerkbalans en organiseerde eind vorig jaar een bijeenkomst ter gelegenheid van de 290ste editie van het Dagtekstenboekje van de EBG.

Dit boekje, met voor iedere dag van het jaar een Bijbeltekst, aangevuld met een Bijbelrooster, gebeden en gezangen, verscheen voor het eerst in 1731 en wordt inmiddels in zestig talen uitgegeven. De lezerskring is vele malen groter dan het ledental van de EBG, in Duitsland bijvoorbeeld, met 6.000 EBG-leden, bedraagt de oplage 600.000 exemplaren! Tot de prominente gebruikers van de Dagteksten in de Protestantse Kerk behoren onder andere Ds. Bas Plaisier, voormalig scriba van de generale synode, en Ds. Gerrit de Fijter, voormalig preses van de Protestantse Kerk en voorzitter van de Nationale Synode.

Ds. De Fijter was tijdens de bijeenkomst in de aula van het Catharijneconvent één van de sprekers en kreeg als eerste een exemplaar van de 290ste editie uitgereikt. Hij herinnerde zich een telefoongesprek met Ds. Bas Plaisier op 30 april 2004. Dat was (toen nog) niet alleen Koninginnedag maar ook de dag vóór de ondertekening van de documenten die het formele begin van de Protestantse Kerk in Nederland betekende. Zij bespraken toen ook de dagtekst van de eerste mei 2004 (helaas niet opgetekend en ook niet online te vinden, maar blijkbaar zeer toepasselijk) en waren het erover eens dat de Protestantse Kerk een goede start maakte. Wel opgetekend, online te vinden en ook heel toepasselijk was de dagtekst van 29 mei 2019, de slotmanifestatie van de Nationale Synode: "Maar het plan van de Heer houdt eeuwig stand, wat hij beraamt, blijft van geslacht tot geslacht."

Ook een mooie tekst voor de Actie Kerkbalans 2020, trouwens! Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de actie die, als dit nummer van Kerkbeheer op de mat valt, net is begonnen!

Maatwerkapplicaties
ICT-beheer
Service desk
Business Intelligence
Identity management
Intranet
Adoptie
Applicatiebeheer
Servers
Cloudapplicaties
Restore
Warehouse management
Verbindingen
Samenwerkingsplatform
ERP-benutting
Mobile Device Management
Klantenportaal
Telefonie
E-mail
Digitale facturatie
Softwarekoppelingen
Document management
Dashboard
Printing
Werkplekapparatuur
Back-up
Cloudoplossingen
Cybersecurity

HET VERBINDEND ELEMENT

in een optimale bedrijfsvoering

ASPECT[®] ICT
Consultancy | Ontwikkeling | Beheer

Actie Kerkbalans

Cynthia Haaswijk

Marijke de Heer

WIE

Marijke de Heer (44) is ouderling-kerkrentmeester en voorzitter van het college van kerkrentmeesters van de Protestantse gemeente Gennep e.o. Ze is docente Frans en moeder van 3 kinderen. "Ik ben erg geïnteresseerd in geschiedenis, filosofie en in de authentieke uitvoeringspraktijk van barokmuziek, ik speel zelf ook orgel en fluit en ik zing."

FUNCTIE

"Ik ben op 21 oktober 2018 bevestigd als ouderling-kerkrentmeester. Mijn vader was door gemeenteleden voorgedragen, maar hij speelde het balletje door naar mij. Ik ben gestart als penningmeester en sinds 1 oktober ben ik de voorzitter van het college."

GEMEENTE

"Wij hebben een zeer betrokken gemeente, ongeveer 40 procent van de gemeenteleden draagt op één of andere manier een steentje bij. Natuurlijk hebben wij ook te maken met vergrijzing, maar anders dan bij gemeenten in de regio is er bij ons meestal nog een aantal kinderen in de kerk. Ook hebben we een actieve kinderkerk, zoeken we verbinding met een zendingsschool in Beugen en hebben we regelmatig activiteiten met onze partnergemeente in Goch (Duitsland)."

UITDAGING

"Ook wij hebben te maken met teruglopende inkomsten uit levend geld, het is heel lastig om de financiën gezond te houden. Verder hebben we te maken met achterstallig onderhoud aan ons monumentale kerkgebouw, waardoor we nu nog wel een paar uitdagingen hebben liggen."

DANKBAAR

"We hebben veel betrokken jeugd, dat is in deze tijd echt bijzonder. Door onze contacten met *Cornerstone* leren onze jongeren ook kennismaken met mensen die daadwerkelijk alles hebben verkocht om Jezus te volgen en dat vinden ze erg indrukwekkend!"

TIP

"Denk groot, God is erbij en zet je steeds voor prachtige verrassingen!"

Het geld ligt op straat

...voor de verbouwing van uw kerk,
onderhoud van het orgel of voor nieuwbouw.

Wilt u weten wat de mogelijkheden voor uw gemeente zijn?
Neem dan voor een vrijblijvend gesprek contact met ons op.
Wij komen graag naar u toe.

I: www.2select.nl E: contact@2select.nl

VAN KOOTEN
ADVOCATEN

Thuis in de kerk
Thuis in het recht

PARTNER VKB

Telefoon (030) 287 70 00
info@vankootenadvocaten.nl
www.vankootenadvocaten.nl

ProjectPerfect

AVG

Zorgvuldig en deskundig

Fondswerving

Gedreven en hands-on

Kerk zijn op weg naar 2025

Plaatselijk van betekenis zijn

Besturen

Strategisch partnerschap

Interim management

Bruggen bouwen

projectperfect.nl

E. bert@projectperfect.nl

M. 00 31 (0) 6 23 87 47 82

kerkarchitect.nl

nieuwbouw | renovatie | uitbreiding | interieurontwerp

 vankooten architectuur

Diaken - Nils van Velzen

Tekst Nico de Jong **Beeld** Nils van Velzen

De heer Nils van Velzen (44) is in het dagelijks leven werkzaam bij een ingenieursbureau in Delft. Daarnaast is hij diaken in een wijkgemeente van de Protestantse gemeente te Zoetermeer (PGZ). We spraken met Nils over het diakenschap.

Kun je iets vertellen over de wijkgemeente binnen de PGZ waartoe je behoort?

"Ik ben lid van een jonge wijkgemeente die gevormd is op 1 april 2019 door een bestuurlijke fusie van drie wijkgemeentes: de Pelgrimskerk, De Oase en De Regenboog (POR). Bij deze fusie hebben we ervoor gekozen om elkaar bestuurlijk te versterken maar wel met behoud van de drie geloofsgemeenschappen in drie kerkgebouwen. We hebben in totaal ongeveer 2.000 leden. Binnen de POR ben ik verbonden aan de Pelgrimskerk. Voor de fusie was de Pelgrimskerk de laatste gereformeerde wijkgemeente binnen de PGZ met ongeveer 200 leden. We zijn een kleine maar hechte gemeenschap die samenkomt in een karakteristiek kerkgebouw uit 1932. Al voor de bestuurlijke fusie deelden onze wijken de professionals (twee predikanten en een kerkelijk werker). Kort geleden is een van onze predi-

Pelgrimskerk Zoetermeer

kanten vertrokken en ging onze kerkelijk werker met pensioen. Gelukkig hebben we vanaf 1 december twee nieuwe kerkelijk werkers die voor de komende twee jaar aan de slag gaan samen met een predikant."

Sinds wanneer ben je diaken en hoe kwam je in de diaconie?

"Mijn vrouw was aanvankelijk de predikant van onze wijkgemeente. Destijds vonden we het niet zo praktisch dat ik deel ging uit maken van de kerkenraad mede vanwege de vier jonge kinderen in ons gezin. Ruim vier jaar geleden nam de toenmalige voorganger van De Oase een beroep naar een andere gemeente aan. Met een krimpend ledenaantal binnen de PGZ en de afnemende financiële middelen was het toen lastig om een nieuwe predikant te beroepen. In de toen al bestaande samenwerking tussen de wijkgemeentes Pelgrimskerk, de Oase en de Regenboog is besloten om de professionals op een andere wijze in te zetten. De kerkelijk werker van de Regenboog is toen de pastor van de Pelgrimskerk geworden en mijn vrouw werd de nieuwe predikant van De Oase. Hiermee kwam er voor mij ruimte om ambtsdrager te worden in de Pelgrimskerk. De reden dat ik diaken ben geworden was van puur praktische aard aangezien de diaconie toen het beste versterking kon gebruiken. Ik vind het erg fijn om mijn talenten in te zetten voor de geloofsgemeenschap. Binnen de POR hebben we 10 diakenen en een veelvoud aan

diaconale vrijwilligers. Twee diakenen zijn verbonden aan de geloofsgemeenschap van de Pelgrimskerk."

Welke taak heb je binnen het college?

"Ik doe de inkopen voor de avondmaalsviering. Tevens ben ik een van de drie diakenen die vorm geven aan een trio-voorzitterschap. Dat houdt in dat ik eens in de drie keer de diaconie vergadering mag voorbereiden en voorzitten. Daarnaast zit ik namens de diaconie en de Pelgrimskerk op dit moment in het moderamen van de POR. We organiseren ongeveer twee keer per jaar een gezamenlijke diaconale maaltijd in de Pelgrimskerk, waarmee we met een vrijwillige bijdrage altijd een mooi bedrag ophalen voor een goed doel. Daarnaast ben ik actief als roostermaker, webmaster en ben ik betrokken bij de coördinatie van de Actie Kerkbalans."

Heeft de diaconie te maken met het beheer van goederen en zijn er raakvlakken met het kerkrentmeesterlijk beheer?

"We hebben binnen de PGZ als diaconie geen bezittingen behalve het diaconale geld op de bankrekening. Natuurlijk zijn er genoeg momenten waarop de talenten van individuele diakenen en kerkrentmeesters benut kunnen worden. Binnen de (wijk) kerkenraad vind ik het fijn wanneer diakenen soms meedenken over kerkrentmeesterlijke uitdagingen en andersom."

► Stout & Boele Consultancy

Tekst & Beeld Stout & Boele Consultancy

Toenemende administratieve lastendruk door strengere wet- en regelgeving en krimp in de kerk qua gemeenteleden en vrijwilligers zet de administratieve structuur voor het blok.

Even voorstellen

Stout & Boele Consultancy is gespecialiseerd in het ondersteunen en adviseren van kerken op administratief gebied. Sinds 2018 bestaat het consultancybedrijf in de huidige vorm met twee partners; Ewald Stout en Heidi Boele.

Ewald Stout is sinds 1994 actief in het kerkelijk werk en Heidi Boele sinds 2013. Beide hebben inmiddels uitgebreide kennis van het reilen en zeilen binnen de kerken op het administratieve vlak, hebben vele contacten in kerkelijk Nederland en weten welke uitdagingen er momenteel liggen.

Structuur onder druk

Administrateurs, medewerkers van een kerkelijk bureau en penningmeesters van kerkelijke gemeentes worden in toenemende mate geconfronteerd met hogere eisen bij

het verwerken van de financiële gegevens en de verstrekking van informatie daarvan. Daarnaast is het beheren van de kosten en het efficiënt omgaan met tijd en geld voor veel kerken een dringende noodzaak.

In de praktijk blijkt dat het aantal vrijwilligers afneemt en de taken van de medewerkers en vrijwilligers eigenlijk te omvangrijk en veelzijdig zijn. Door de administratie en het kerkelijk bureau efficiënter in te richten en verder te automatiseren valt er vaak veel tijdwinst te behalen waardoor de taken van de medewerkers en vrijwilligers verlicht kunnen worden.

Automatiseren

Efficiënt automatiseren en werken kan alleen als alle software naadloos op elkaar aansluit. Hierbij kunt u denken

aan het digitaal laten aanleveren en inlezen van de bankafschriften in de ledenadministratie en financiële administratie, het scannen en herkennen van facturen, digitaal autoriseren van facturen door de penningmeester, digitaal collecteren (zie Kerkbeheer juli/augustus 2019) en het digitaliseren van Kerkbalans. Wat hier zeker ook toe behoort is het zodanig inrichten van de boekhouding dat deze aansluit met uw jaarrekening en FRIS.

Stout & Boele Consultancy werkt hoofdzakelijk met de volgende software:

- Twinfield (financiële administratie)
- Scipio (bijdrage en ledenadministratie)
- Basecone (scannen, herkennen en autoriseren facturen)
- LRP (ledenadministratie)

Uiteraard is er ook kennis van andere pakketten zoals King en Cashflow.

Bij voorkeur wordt er in de *cloud* gewerkt. De administraties zijn dan vanaf elke locatie benaderbaar zodat er op ieder moment de administratie kan worden overgenomen of met de medewerker meegekeken kan worden.

De ervaring leert dat kerken de kennis niet altijd zelf in huis hebben, ze inzicht willen hebben in hoe het bij andere kerken gaat en onafhankelijk advies willen hebben. Dat is het punt waarop externe expertise nodig is en Stout en Boele Consultancy om de hoek komt kijken.

Administratieve dienstverlening

Stout & Boele Consultancy verzorgt momenteel bij een aantal kerken de gehele of gedeeltelijke financiële en ledenadministratie en/of helpt bij de inrichting en automatisering hiervan. Denk hierbij aan het geheel draaiend

houden van het kerkelijk bureau tot alleen implementatie en aanschaf van de pakketten en het trainen, instrueren en begeleiden van medewerkers.

In geval van ziekte of nood kan er op het kerkelijk bureau bijgesprongen worden.

Tevens stellen zij jaarrekeningen en begrotingen op (ook in FRIS) en bieden zij hulp en begeleiding bij de Actie Kerkbalans of andere geldwervingsacties.

Kortom alle zaken die op het kerkelijk bureau voorkomen.

Visie op kerkelijk werk

Werken voor de kerk vraagt specifieke kennis en vaardigheden; de unieke combinatie van zakelijkheid, rentmeesterschap en werken met vrijwilligers is uitdagend en veelzijdig.

De afgelopen jaren hebben wij ondersteuning geboden aan tientallen kerken door heel Nederland. Van harte ondersteunen wij ook uw kerk.

Bel of mail ons voor een afspraak, wij komen graag bij u langs om te kijken wat wij voor u kunnen betekenen.

- ▶ www.stoutboele.nl
- ▶ info@stoutboele.nl
- ▶ Tel. 06-21837395

▶ Van Ree Accountants

Tekst & Beeld Van Ree Accountants

Historie

We schrijven 1966 als de heer Van Ree in zijn woonhuis te Veenendaal de deuren opent van Accountantskantoor drs. P.H.D. van Ree. De basis voor Van Ree Accountants is gelegd. Al vanaf het eerste uur is Van Ree gespecialiseerd in non-profitorganisaties, waaronder kerken en kerkelijke instellingen. Van Ree Accountants neemt hiermee een unieke plaats in de accountancybranche in.

Uw verantwoordelijkheid

Kerken hebben in de loop der tijden soms een aanzienlijk bezit verworven in de vorm van onroerend goed en geldmiddelen door onder andere schenkingen, nalatenschap-

pen, collecten en bijdragen. Deze bezittingen zijn aan de kerk toevertrouwd talenten. Als kerkrentmeester bent u verantwoordelijk om voor deze talenten zorg te dragen. Een aanzienlijke verantwoordelijkheid dus! Verantwoording is dan van belang.

Uw verantwoording

Jaarlijks legt u verantwoording af door middel van de jaarrekening. Wij controleren en beoordelen jaarlijks tientallen jaarrekeningen van kerkelijke instellingen. Het valt ons op dat al deze jaarrekeningen stuk voor stuk heel verschillend zijn. Deels is dit goed en ook logisch en onvermijdelijk, gezien de verschillen tussen gemeenten in omvang en de

eventuele nevenactiviteiten. Er wordt soms heel verschillend omgegaan met, om een concreet voorbeeld te noemen, de verwerking van de kosten voor het onderhoud van de kerkgebouwen. Daar kunnen goede redenen voor zijn, maar het komt de eenduidigheid en vergelijkbaarheid van de verantwoording van kerkelijke gemeenten niet ten goede.

Nieuwe richtlijn

Het beeld wat soms opkwam, was: 'Elke gemeente doet wat goed is in eigen ogen.' Om de eenduidigheid en vergelijkbaarheid een impuls te geven heeft GCBB in 2018 de "Richtlijn Begroting en Jaarverslaggeving PKN 2018" vastgesteld. Als de accountant voor kerken heeft een van onze medewerkers een bijdrage mogen leveren aan de totstandkoming van deze verslaggevingsrichtlijn. Naar ons idee zal deze richtlijn ervoor zorgen dat de jaarrekeningen van de verschillende kerkelijke gemeenten beter te vergelijken zijn. Tegelijk biedt de richtlijn nog voldoende mogelijkheden om eigen keuzes te maken.

Keuzes maken

Het opstellen van de jaarrekening kan u hoofdbreken of keuzestress opleveren. Hoe waarderen we het onroerend goed? Hoe gaan we om met de kosten voor het onderhoud van de kerkgebouwen? Hoe verantwoorden en bestemmen we een ontvangen nalatenschap? Hoe waarderen we de effecten? Daarnaast krijgt u te maken met andere wet- en regelgeving, zoals subsidievoorwaarden en btw. Wij, met kennis van en ervaring met kerken, kunnen u verder helpen. Bovendien kan de frisse blik van een onafhankelijke accountant op uw cijfers u ontzorgen.

Zekerheid bij cijfers

De kern van onze dienstverlening aan kerken bestaat uit het controleren en beoordelen van de jaarrekeningen. In de Protestantse Kerkorde is de bepaling opgenomen dat de jaarrekening door bijvoorbeeld een accountant gecontroleerd dient te worden. Hiermee verkrijgt u zekerheid dat wat er in de jaarrekening staat, klopt.

Controle

Als accountant controleren wij of het beeld wat de jaarrekening geeft van de financiële situatie overeenkomt met de werkelijkheid. Niet alleen kijkt de accountant hierbij naar de jaarrekening zelf, ook de achterliggende processen worden in kaart gebracht en beoordeeld. Concreet gaan we bij-

voorbeeld na wie de inkomende facturen goedkeurt, wie bevoegd is betalingen uit te voeren en of de collecten door twee personen worden geteld. Een goede interne organisatie draagt bij aan cijfers die 'kloppen'. De accountantscontrole resulteert in een controleverklaring, waarin wij kortweg zeggen: "Het klopt wat in de jaarrekening staat."

Beoordeling

Een alternatief voor een controle kan een beoordeling zijn. Onze werkzaamheden zijn dan minder diepgaand en uitgebreid. Een beoordelingsopdracht leidt tot een beoordelingsverklaring, waarin wij verklaren: "We hebben niet gezien dat de jaarrekening niet klopt."

Verhaal achter de cijfers

We kijken echter verder dan de cijfers. De getallen zijn, zoals iemand eens zei: 'de afschaduwing van de werkelijkheid.' Het gaat om het verhaal achter de cijfers. Welk verhaal wil de kerkelijke gemeente met de jaarrekening vertellen? Bij de 'achterkant' van de cijfers kijken we ook naar de kerkelijke gemeente zelf. Hoe laat je verschillende activiteiten in de cijfers terugkomen? Hoe presenter je de cijfers richting de gemeente? Hoe voer je toekomstbestendig financieel beleid? Over deze en andere thema's gaan we graag met u in gesprek.

Dezelfde 'taal'

Als accountantsorganisatie voor onder andere kerken en kerkelijke instellingen werken wij vanuit een christelijke achtergrond. Verschillende medewerkers zijn ook binnen hun kerkelijke gemeente actief als bijvoorbeeld kerkrentmeester of penningmeester. Dit zorgt ervoor dat wij dezelfde taal spreken en weten waarover we het hebben als we met u in gesprek zijn over diverse vraagstukken of als we de jaarrekening controleren.

Meer weten?

Steeds meer organisaties, waaronder kerkelijke gemeenten, weten de weg naar Van Ree te vinden. Inmiddels is Van Ree Accountants uitgegroeid tot een middelgroot accountantskantoor met zes vestigingen en circa 140 medewerkers. We hebben u dan ook meer te vertellen. Wilt u meer weten? Bel gerust of kom langs. De koffie staat voor u klaar.

► www.vanreeaccountants.nl

Een frisse kijk op úw cijfers.

De partners van de VKB

Tekst Nico de Jong

Vanaf 2017 zijn we als VKB gestart om een partnernetwerk op te zetten. Hiermee geven we onze leden inzicht welke organisaties en bedrijven er op bepaalde gebieden een specialisme in huis hebben. Tegelijkertijd hebben deze specialisten de mogelijkheid om zich gericht te presenteren bij de leden van de VKB.

We hebben alle partners ingedeeld in de beleidsterreinen waarmee de VKB al geruime tijd werkt. Inmiddels zijn er in totaal 37 partners aan onze vereniging verbonden.

Detailinformatie van de betreffende partners kunt u vinden op de partnerpagina op onze website: <https://kerkrentmeester.nl/partners-en-adviseurs/>

Hieronder geven we u een totaaloverzicht van de partners die op dit moment (per eind 2019) aan ons zijn verbonden. We zijn als vereniging geregeld in gesprek met potentiële partners die we aan ons netwerk kunnen toevoegen. Indien u als kerkelijke gemeente nog graag een bepaald adviesgebied vertegenwoordigd zou zien, vernemen wij dat graag van u.

Beleidssterrein GEBOUWEN:

Akoestiek en Geluid:
Geluidburo Akoestiek
LOK (advies)
Schaapsound

Architectuur:
Lakerveld Architectuur
Van Kooten Architectuur
Van Hoogevest Architectuur

Gebouwen (herbestemmen):
Doduva Ontwikkeling en
Advies
Kaader kerkadvies
SBKG
Silas Groep

Inrichten en herinrichten
kerkgebouwen:
Pim van Dijk Designs
VDKL interieurarchitectuur

Installatie-advies:
DWA
Physitec
Pluimers isolatie

Kerkomroep:
Kerkomroep.nl

Veiligheid:
Van Rijn Brandbeveiliging

Vastgoed beheer:
Silas Groep
SBKG

Beleidssterrein MENSEN:

Verhuizingen predikanten:
Mondial Verhuizingen

Mediation
Platform Christen Mediators

Arbo-advies:
DB Arbo Advies

Vrijwilligers:
ProjectPerfect

Beleidssterrein GELD:

Accountantskantoren:
Driebergen Accountants
Van Ree Accountants
Verstegen Accountants en adviseurs

Administratieve ondersteuning en advies:
Silas Groep
Stout en Boele Consultancy

Geldverkeer:
SKG
GIVT

Geld- en fondsenwerving:
2Select Fondsenwerving

Vermogensbeheer:
ABN-AMRO MeesPierson
Instituten en Charitas

Verzekeringen:
Donatus Verzekeringen
Mercer-Marsh VKB Verzekeringen

Beleidssterrein ORGANISATIE:

Gemeenteadvisering & -begeleiding:
Adviesburo Kerken De Jong
Kerkvitaal
ProjectPerfect

Juridisch advies:
Van Kooten Advocaten
Adviesburo Kerken de Jong

Kerk Mediation:
KerkDialogo

ICT en automatisering:
Aspect ICT
Fjellet
Gewoon Jeroen
Hagru

Sommige van onze partners zijn werkzaam in verschillende beleidsterreinen en worden om die reden meerdere malen genoemd in dit overzicht.

Minder kerkgangers, maar meer diaconale hulp

De kerk als bezemwagen in de samenleving

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** Voedselbank Dordrecht

Het is niet zo vaak meer dat de kerk de landelijke pers haalt. Ja zeker, RD en ND zijn kranten op protestantse leest geschoeid, die nog de nodige aandacht aan het kerkelijk leven schenken. Maar wanneer haalt de kerk het journal of een landelijke talkshow of een seculiere krant. Natuurlijk als er misstanden zijn, zoals seksueel misbruik. Of als er een schandaaltje is: een uit de hand gelopen ruzie of een dominee die vreemd is gegaan. Ik herinner me verder van het afgelopen jaar de Nashville-verklaring over homoseksualiteit en de doorgaande kerkdienst in de asielkerk (Bethelkapel) in Den Haag.

Rapport 'Armoede in Nederland 2019'

Afgelopen november was de kerk in het nieuws met het driejaarlijks onderzoek rond binnenlands diaconaat. Ik las zowel in Trouw als in NRC behartigenswaardige stukken. De titel en ondertitel boven dit artikel zijn min of meer ontleend aan de krantenkoppen. De vinger wordt gelegd bij de paradox dat de kerken krimpen en de gemiddelde vrijwilliger in de kerk ouder wordt, terwijl de inzet voor binnenlandse armoedebestrijding toeneemt (zowel in geld als in vrijwilligersuren). Tegelijk laat het rapport zien, dat de problematiek waarmee mensen bij de kerk aankloppen de afgelopen jaren ernstiger en ingewikkelder is geworden.

Hulpverlening onder kritisch protest

In de beide krantenartikelen wordt duidelijk dat de woordvoerder van de kerk ook de vinger legt bij een andere paradox: we doen als kerk wel heel wat en dus steeds meer, maar kloppen doet dat niet in een welvarend land

als Nederland, dat – hoewel misschien versoberd – er vanuit gaat dat het er nog steeds collectieve vangnetten op na houdt.

Sterker nog, uit de praktijk blijkt dat juist kwetsbare groepen door de bureaucratische manier waarop overheid en overheidsgefinancierde instellingen soms met hen omgaan hun situ-

atie eerder doet verslechteren dan verbeteren, omdat mensen door de bomen het bos niet meer zien of ten onrechte worden gestigmatiseerd.

Totaal ruim 88 miljoen per jaar

Het bedrag dat jaarlijks aan binnenlands diaconaat wordt uitgegeven is van 2009 tot nu gestegen van 29 miljoen naar 40 miljoen euro. Het

financiële equivalent aan vrijwilligersuren is nog eens ongeveer 48 miljoen euro. Er zijn zo 25.000 vrijwilligers actief met opvang, schuldhulpverlening, maaltijden, werk ten behoeve van voedsel- en kledingbanken, administratieve hulp, maar ook gewoon bemoediging en geestelijke ondersteuning. En dat gebeurt allemaal aan de zogeheten 'onderkant van de samenleving'.

De mythe van de zelfredzame burger

Het rapport 'Armoede in Nederland 2019' werd overhandigd aan staatssecretaris van sociale zaken Tamara van Ark.

Ondanks economische groei klopt een steeds grotere groep mensen aan bij katholieke parochies en protestantse gemeenten. Opvallend vond

ik in beide krantenartikelen, dat het vooral het NRC was dat volop ruimte bood aan de kritische boodschap die van het rapport uitgaat. Namelijk: er is een mythe van de zelfredzame burger, maar een kwart tot een derde van onze bevolking redt dat helemaal niet zelf, en de overheid moet niet haar verantwoordelijkheid afschuiven op maatschappelijke organisaties als de kerk.

Tegelijk: de diaconale steun gaat niet meer naar ook belangrijke dingen als een weekje vakantie met de kinderen, omdat dat er bij armoede ook vaak bij inschiet, maar meer en meer naar veel urgenter zaken zoals eerste levensbehoeften en het voorkomen van huisuitzettingen van gezinnen met kinderen. Dat blijven wij doen, aldus de kerkelijke woordvoerder, maar we blijven ook de vinger

leggen bij wat er zou moeten veranderen om zulke zaken in Nederland te voorkomen.

Ondertussen blijkt dat kerk en diaconie behoorlijk met elkaar zijn verweven, en dat het geen luxe is om het kerk-zijn en de diaconale presentie in de eigen omgeving goed op elkaar betrokken te laten zijn.

Diaconaal investeren in ouderenhuisvesting

Tekst SKG Beeld Shutterstock

In de ouderenzorg is afgelopen jaren veel veranderd. De ons bekende bejaardentehuizen werden in korte tijd ontmanteld. Als motivatie wordt gebruikt, dat de ouderen door intensievere thuiszorg langer in hun oude vertrouwde woonomgeving zouden kunnen blijven. Qua kosten

betekende dit voor de overheid een enorme besparing. Of de politiek alle consequenties heeft overzien valt te betwijfelen.

Een aspect dat in ieder geval te weinig aandacht heeft gekregen is de mogelijke vereenzaming van ouderen. Veel ouderen vonden in het verzorgingshuis weer een nieuw thuis. Nieuwe contacten werden gelegd en er werden allerlei activiteiten georganiseerd. Nu komt het voor dat ouderen nauwelijks meer hun eigen huis uitkomen. De dagelijkse aanspraak is de thuiszorg, die alleen maar het hoogst noodzakelijke kan doen en nauwelijks tijd heeft om sociale contacten te onderhouden.

Verschillende kerkelijke gemeenten zien deze nood ook in hun omgeving ontstaan en denken erover na of zij die rol weer zouden kunnen opnemen. Een voorbeeld is het oprichten van een woonvoorziening voor ouderen, waarbij een stukje eenzaamheid weggenomen kan worden, wat bijdraagt aan meer levensvreugde.

SKG is met een aantal kerkelijke gemeenten in gesprek geraakt hoe deze ouderenhuisvesting vorm zou kunnen krijgen en op welke manier je dit kan financieren. Misschien herkent u deze zorg ook in uw gemeente en hebt u ideeën om iets aan ouderenhuisvesting voor de ouderen te gaan doen. SKG denkt graag met u mee.

1 VOOR DE BRAND

1 Inventariseer brandgevaarlijke situaties in en om het kerkgebouw
Doe dit voor gebouw, inventaris en mensen.

2 Organiseer continue aandacht voor brandveiligheid
Bewustwording van brandrisico's en alertheid zijn cruciaal.

3 Investeer in brandveiligheid
Ga na wat geregeld is aan preventie en wat nog nodig is.

TIJDENS DE BRAND

4 Handel direct bij brand!
Bij alles wat u doet staat veiligheid voorop.

NA DE BRAND

5 Herstel schade aan kerkgebouw en inventaris
Zorg voor betrokkenen, bespreek met elkaar wat goed ging en wat niet.

Poster 'Brandveiligheid in kerken' gepresenteerd

Tekst Nico de Jong **Beeld** RCE

Jaarlijks organiseert de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) een symposium over brandveiligheid van cultureel erfgoed. Tijdens het 10e Brandsymposium gehouden op 19 november jl. in Arnhem is de poster 'Brandveiligheid in kerken' gepresenteerd.

In vijf stappen toont de poster de belangrijkste situaties en acties voor, tijdens en na de brand. Een praktische handreiking voor kerkbeheerders die, evenals een uitvoerig verslag van

het symposium, digitaal beschikbaar is via de website van de RCE: <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/veilig-erfgoed/veiligheidszorg/brand>

Dat het nuttig is om als eigenaar van een monumentaal kerkgebouw hieraan voldoende aandacht te besteden laat zich raden. Denk aan de Notre Dame in Parijs en de kerk in Hoogmade die begin november jongstleden getroffen werd door een verwoestende brand.

Overzicht van branden in Nederlandse kerken en kloosters in de periode 2009-2019

■ Website vol kerkgeschiedkundige feiten uit het noorden

Tekst & Beeld Dagblad van het Noorden¹

Het Dagblad van het Noorden publiceerde in oktober vorig jaar een artikel over een website waar kerkrentmeesters uit de provincies Groningen, Friesland en Drenthe een schat aan informatie over de (middeleeuwse) historie van hun kerken kunnen vinden:

www.corpusroemeling.nl

De Leeuwarder oud-ziekenhuisdirecteur Otto Roemeling (overleden 2017) deed bijna zijn leven lang in zijn vrije tijd onderzoek naar de middeleeuwse kerken en geestelijken in Drenthe, Friesland en in Groningen. Dat leverde meer dan 1.200 pagina's in Word aan informatie op die nu via de website voor iedereen toegankelijk zijn gemaakt. De website is een grote plattegrond van het hele Noorden met een paar honderd plaatsnamen en kerken. Wie klikt op een kerk krijgt in tekst allerlei informatie: welke priesters, kapelaans en andere kerkfunctionarissen er waren, wat de favoriete heilige was van die kerk, de patroonheilige.

Uit de informatie op de site kunnen ook grote lijnen van de noordelijke kerkgeschiedenis worden gevonden. Zo is nu goed te zien dat de vroegste kerken in Drenthe en de Friese kuststreek veel ouder zijn dan de stenen gebouwen die er nu staan. Zo tussen 700 en 900 werden de eerste missiekerken gesticht. Die kerken zoals in Usquert, Vries en Emmen bleven in de eeuwen daarna ook de centra van de kerkelijke macht.

De ontwikkeling van de kerk stagneerde wel flink tijdens de invallen van de Vikingen. Maar na 1150 valt dan op verder op dat er tal van afsplitsingen zijn en honderden nieuwe kerken. Vooral in de tijd van de Friese Vrijheid kwamen er in de kustgebieden veel meer kerken dan dieper in het binnenland, zoals in Drenthe. Er is in de kuststreken minder sturing door de bisschoppen en er is rijkdom.

Otto Roemeling (76) promoveerde in Leiden op een studie naar het parochie-wezen in de middeleeuwen in Drenthe, Groningen en Friesland.

¹ Dit artikel bevat passages uit het artikel "Heiligen en priesters Frisia en Drenthe op eigen webstek" van de hand van Arend van Wijngaarden, DvHn 22 oktober 2019.

De prijswinnaars van de Van Vollenhovenprijs

■ Van Vollenhovenprijs uitgereikt voor geslaagde herbestemmingen van monumentale kerkgebouwen

Tekst Nico de Jong **Beeld** Joost Enkelaar Fotografie

Op zaterdag 16 november 2019 namen negen initiatiefnemers van een herbestemming van een monumentale kerk de Pieter van Vollenhovenprijs in ontvangst. De uitreiking vond plaats in de herbestemde Lutherse kerk Bizar-Bazar in Arnhem (ook één van de winnaars).

Omdat herbestemming voor religieus erfgoed meestal een moeilijke opgave is, gaat de prijs (een totaalbedrag van 10.000 euro) dit jaar naar negen winnaars. Dit zijn: de Eben-Haëzerkerk in Appingedam, De Petrus in Vught, de Lutherse kerk in Arnhem, het Witte Kerkje in Zevenhoven, de Cuyperkerk in Sas van Gent, de Kapel van het Beggardenklooster in Roermond, het neogotisch kerkje in Laag-Keppel, de Willibrorduskerk in Hooge Zwaluwe en de Zandijkkerk in Zandijk.

GEZOCHT PIJPOGEL

Voor de kerkzaal van het kerkelijk centrum De Poort is de orgelbouwcommissie van de Gereformeerde Kerk van Urk op zoek naar een pijporgel ter overname. Onze kerkzaal biedt plaats aan maximaal 1000 personen daarom zijn wij op zoek naar een pijporgel met ongeveer 30 of meer sprekende stemmen. Eventueel een orgel met minder stemmen maar met uitbreidingsmogelijkheden kan ook in aanmerking komen.

Graag komen wij in contact met kerkvoogdijen en kerkenraden die een dergelijk instrument, voor overname, beschikbaar hebben of waar dit beschikbaar komt. In uw reactie graag het volgende aangeven:

- Orgelbouwer en bouwjaar
- Aantal sprekende stemmen
- Dispositie en hoe deze is verdeeld over de klavieren/pedaal.
- Uitvoering van toets- en registertractuur
- Afmetingen en foto
- Aantal zitplaatsen in de huidige kerk

orgelcie@gku-pkn.nl

Synode november 2019

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** PR

Op 14 en 15 november 2019 kwam de Generale Synode van de Protestantse Kerk bijeen. Eén van de eerste taken van zo'n synode is het doen van benoemingen. Dan gaat de vergadering achter gesloten deuren. Deze keer moest er een bijzondere benoeming plaatsvinden, omdat de vorige synodepreses tussentijds was afgetreden. Het gesloten deel van de vergadering duurde daarom langer dan gebruikelijk, maar uiteindelijk was er 'de witte rook'. Het werd ds. Marco Batenburg.

Het is altijd wel een beetje puzzelen in een pluriforme kerk om bestuurscolleges 'evenwichtig' samengesteld te krijgen. Dus de reactie: het is weer een man in het moderamen van de synode en hij komt uit de orthodoxe kant van de kerk, was voorspelbaar. Ds. Batenburg benadrukte in zijn dankwoord voor het vertrouwen dat hij had gekregen, dat het er in de functie van preses vooral om gaat het werk van de synode goed te doen verlopen ten bate van heel de kerk. Ds. Batenburg is een ervaren bestuurder.

Ds. Marco Batenburg

De Synode ontving het armoederapport, waarover elders in 'Kerkbeheer' een uitgebreider artikel is te lezen.

's Middags op de eerste synodedag kwam een jonge theologe aan het woord, Martine Oldhoff. Zij doet promotieonderzoek aan de PThU over het zielsbegrip in de christelijke traditie en hield een mooi verhaal over 'de ziel' als bijbels concept. Zo probeert de synode ook elke keer met elkaar een thema aan de orde te laten komen dat het geloofsgesprek onder elkaar, in de gemeenten en in de kerk kan stimuleren. Nu kan ik mij voorstellen dat het woord 'ziel' allerlei vragen oproept, maar ik raad u aan de bijdrage van Martine Oldhoff dan eens tot u te nemen (zie: <https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/>)

Na de pauze kwamen twee tussenrapportages aan de orde: die van de werkgroep Ambt en die van de werkgroep Werkzaam Vermogen. Op de eerste kom ik zo nader terug. De werkgroep Werkzaam Vermogen is ingesteld door de synode om te

onderzoeken op welke manier financiële vermogens in de kerk bij plaatselijke gemeenten en diaconieën, die niet meteen nodig zijn voor continuïteitsvraagstukken, wellicht beter kunnen worden ingezet voor kerkelijke en maatschappelijke projecten. Het was duidelijk een tussenrapportage. De werkgroep zal de synode van april 2020 een eindrapport aanbieden. Zoals u begrijpt volgt de VKB deze werkgroep met meer dan gemiddelde belangstelling. Het zal er, zoals ds. Lieuwe Giethoorn ongeveer zei ter synode bij dit onderwerp,

Martine Oldhoff

moeten gaan om het aandragen van projecten bij die gemeenten en diaconieën die iets te investeren hebben, die door hen als urgent kunnen worden ervaren, en die aansluiten bij hun missie van kerk-zijn.

Op donderdag werd ook nog gesproken over kleine gemeenten en over de interne synodeprocedures bij benoeming van een preses.

Vrijdag ging het vooral om drie dingen. Er was het vaststellen van een beleidskader voor kerngemeenten (dit zijn kleinere pioniersplekken die zelfstandig willen worden). Daarnaast werd stil gestaan bij een sociaal veilige kerk. Tenslotte kwam ook de zogeheten kerkencampus nog aan de orde.

Het beleidskader voor kerngemeenten werd tamelijk ongeschonden aanvaard. Dat verheelt niet dat er forse weerstand bestond tegen met name het 'binnensmokkelen' van een niet-predikant zijnde ambtsdrager die de bevoegdheid krijgt tot bediening van Woord en sacramenten. En dat terwijl de synode toch had besloten om een pas op de plaats te maken en eerst te willen spreken over de ambtsvisie. De éne na de andere spreker (overigens meest predikanten) lieten niet af om het bijzondere van het predikantsambt met predikanten met een academische opleiding te benadrukken. Ook de tussenrapportage van de werkgroep Ambt leek een beetje die kant op te gaan met de stelling: 'Het onderscheid tussen het ambt van

Het nieuwe Hydepark te Doorn

predikant en dat van ouderling en diaken is van groot belang voor een gezonde ambtsvisie', al nuanceerde de rapporteur professor Koffeman de opleidingseis.

Veel aandacht schonk de synode aan de bespreking van het evaluatierapport over 'Schuilplaats in de wildernis': het beleid in de kerk om voor allen een veilige kerk te kunnen zijn, waar het gaat om onderlinge omgang. De synode besloot dat VOG's (Verklaringen Omtrent Gedrag) verplicht moeten worden in de gemeenten, en dat gemeenten (of in samenwerking met elkaar) vertrouwenspersonen moeten gaan aanstellen. Maar vooral, dat er in de gemeenten gepraat zal gaan worden (waar het nog niet gebeurd is)

over de vraag wat het betekent om een sociaal veilige kerk te zijn.

Tenslotte, wat betreft de kerken-campus: die gaat bij nader inzien niet door, tenminste niet een ergens nieuw te bouwen 'meubelplein' voor kerkelijke en parakerkelijke en ethisch-maatschappelijke organisaties. Wel zal er verder worden gebouwd aan een 'ecosysteem' rondom de kerkorganisatie heen, omdat, zoals algemeen directeur van de Dienstenorganisatie Jurjen de Groot het zei: "we elkaar nodig hebben en het niet allemaal alleen kunnen, ten dienste van de plaatselijke gemeenten." Nou dat was wel uit mijn VKBhart gegrepen. En als beetje quasi-Rotterdammer denk ik dan: geen woorden, maar...

Kerkrentmeesters in Groningen, Drenthe, Friesland en Noord-Holland

SBKG-NN is de vraagbaak voor kerkeigenaren in Noord-Nederland

Wij ondersteunen bij:

- - onderhoud / restauratie / verbouw / herbesteding
- - gebouwenbeheer / groen en duurzaam
- - subsidie- en fondsaanvragen / financiering

SBKG Noord-Nederland

058 -212 3592
info@sbkg-noordnederland.nl
www.sbkg-noordnederland.nl

*Kerkenbeurs Noord
20-21 maart 2020 Groningen
Vrijkaarten voor donateurs.
Meldt u bij ons aan!*

■ Grote Kerk Drachten viert een jaar lang 200 jaar Hillebrandorgel

Tekst Nico de Jong **Beeld** Willem Wilstra

De Grote Kerk van Drachten pakt groots uit bij het tweehonderdjarig bestaan van haar orgel. Het hele jaar 2020 – en zelfs in januari 2021 – viert de kerk het Hillebrandjaar. Op verzoek van de Protestantse Gemeente van Drachten en de Stichting Vrienden van de Grote Kerk te Drachten is een uitgebreid feestprogramma samengesteld.

Een greep uit de geplande activiteiten: een concert van De Nederlandse Bachacademie, de Expositie 'Bonhoeffer 75', een Muziek- en theatervoorstelling 'Het Psalmenoproer'. Daarnaast vinden diverse muziekkuitvoeringen en orgelconcerten plaats.

Meer informatie over onder andere het programma kunt u vinden op de website van de kerk: <https://www.pgdrachtengrotekerk.nl/activiteiten/muziek-concerten.html>

DODUVA
ontwikkeling & advies

Adviseert kerkbesturen bij
het creëren van een gezonde exploitatie
het geheel of gedeeltelijk herstemmen van gebouwen
en/of het verduurzamen van (kerk)gebouwen

Via de Waarom
Hoe
Wat route

DODUVA creëert meerwaarde vanuit
betrokkenheid, inhoud en expertise

Ramstraat 31 | 3581 HD Utrecht | T 06 57 59 30 15
info@doduva.nl | www.doduva.nl

**STERK IN
MONUMENTAAL
RESTAURATIE
WERK!**

GECERTIFICEERD
15
JAAR
VOEGBEDRIJF

Voegbedrijf Heldoorn B.V.
A Veldoven 19b
8271 RT IJsselmuiden
T +31 (0)38 - 3557879

www.voegbedrijfheldoorn.nl

100 JAAR VKB

Tussen traditie & toekomst

2020: Jubileumjaar VKB

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** Reliwiki

In 2020 viert de VKB zijn 100-jarig jubileum. Een moment om even stil te staan bij het verleden van de vereniging, maar zeker ook om vooruit te kijken naar de toekomst op het gebied van kerkbeheer. Achter de schermen wordt er al volop gewerkt. Wat kunt u verwachten?

1. Zaterdag 21 november 2020 wordt er in de Joriskerk te Amersfoort D.V. een centrale viering met een gevarieerd programma gehouden. Zet de datum in uw agenda!

2. Door het jaar heen zullen alle negen VKB-afdelingen via één of meer activiteiten aandacht besteden aan het jubileum. Hiervan zullen korte presentaties op de centrale viering van 21 november worden gegeven.

3. In 'Kerkbeheer' wordt op verschillende manieren aandacht besteed aan het jubileum. Ten behoeve van de centrale viering komt er een speciaal jubileumnummer uit.

4. Zoals bij het 75-jarig jubileum vraagt de VKB haar leden een jubileumgeschenk bijeen te brengen voor een extern goed doel. Dat zal deze keer zijn ten behoeve van migrantenkerken in Nederland. In het volgende nummer van 'Kerkbeheer' leest u er meer over. Het is de wens van SKIN-Nederland (landelijke organisatie van migrantenkerken¹) om de aankomende jaren voor Nederlandse migrantenkerken een steunpunt 'kerkbeheer' op te zetten, en wel in samenwerking met de VKB. Wij willen dat financieel en door samenwerking gaan ondersteunen.

5. Er komt een speciale Award-uitreiking naar aanleiding van het jubileumthema: kerkbeheer tussen traditie en toekomst.

6. Rook Belder werkt aan een boek met flitsen uit het verleden, en met bijdragen van ongeveer een twintigtal scribenten over (kerkbeheer van) de toekomst.

7. Vanuit het bureau zal er een klein bundeltje met essays verschijnen over toekomstgerichte thema's op elk van de

Joriskerk, Amersfoort

vier beleidsterreinen van de VKB, in samenwerking met de VKB commissies.

8. Er worden enkele filmpjes gemaakt ('Hé, ook dit is VKB') waarin met name nieuwe initiatieven en jonge kerkrentmeesters zichtbaar zullen worden.

9. De jubileumcommissie spreekt in januari aanstaande nog verder over de mogelijkheid om nog met wat extra culturele elementen de positionering van de VKB en het protestantse kerkbeheer te onderstrepen.

¹ SKIN = Samen Kerk In Nederland

Activiteiten in de regio

Tekst Adam van Bergeijk

Op regionaal niveau vinden ook volop activiteiten plaats. Concrete data van regionale initiatieven in het komende jaar zijn op het moment van schrijven nog niet bekend. Afdelingsbesturen zijn druk bezig met de voorbereidingen en laten van zich horen, zodra er meer bekend is. Kerkrentmeesters, als zij met hun e-mailadres bekend zijn, ontvangen tijdig uitnodigingen. Hieronder een overzicht van de activiteiten in de regio.

Afdeling **Overijssel - Flevoland** zet in op collegiale samenwerking tussen colleges. Zij gaan in gesprek met regionale verbanden van kerkrentmeesters, maar richten zich ook de grotere plaatsen en steden in de regio.

In **Noord-Brabant en Limburg** gaat het bestuur nadrukkelijk de kerkrentmeesters in Limburg ondersteunen. De voorbereidingen daarvoor vinden plaats.

Ook in **Zuid-Holland** krijgt collegiale samenwerking verder gestalte. Het afdelingsbestuur start met kleinschalige initiatieven waarin kerkrentmeesters kennis en informatie uitwisselen.

In de Afdeling **Delta** zijn in het najaar van 2019 op diverse plaatsen onderwerpen besproken als digitaal archiveren en meerjarenonderhoud. De Afdeling bekijkt of deze onderwerpen een vervolg krijgen of dat er andere onderwerpen prioriteit krijgen.

Kerkrentmeesters in **Noord-Holland** hebben al diverse informatieavonden over kerkvisie achter de rug. Om kerkrentmeesters verder op weg te helpen, organiseert het bestuur van de Afdeling Noord-Holland een studiemiddag over dit actuele onderwerp. Kerkrentmeesters in Noord-Holland worden hiervoor uitgenodigd.

Friesland maakt zich op voor een stevige viering van het 100-jarige bestaan van de VKB. Achter de schermen wordt hard gewerkt aan een aantrekkelijk programma, dat in het najaar zal plaatsvinden.

De succesvolle ring-ontmoetingen in de Afdeling **Groningen - Drenthe** krijgen in 2020 een vervolg. De grote opkomst en de tevredenheid van de deelnemers tonen aan dat er in een behoefte wordt voorzien.

Ook de Afdeling **Utrecht** zet in op regionale ontmoeting en samenwerking. Op twee plaatsen in de provincie vinden kleinschalige, informele ontmoetingen plaats waarin samenwerking en uitwisseling centraal staan.

De Afdeling **Gelderland**, tenslotte, bereidt zich voor op het 100-jarige jubileum van de VKB. De voorbereidingen zijn in volle gang: op twee bijzondere plaatsen in de provincie worden festiviteiten georganiseerd. Daarnaast treffen kerkrentmeesters elkaar in een regionale ontmoeting te Ede. Hiervoor worden kerkrentmeesters uit Ede en omgeving uitgenodigd. Het is een vervolg op de drukbezochte bijeenkomst te Sinderen, waar meer dan twintig kerkrentmeesters met elkaar spraken over aspecten van kerkbeheer.

Uit de Ledenraad

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** PR

Op 7 december 2019 kwam voor het eerst de ledenraad van de VKB bijeen in de Aker in Putten. Uit alle negen VKB-afdelingen zijn drie ledenraadsleden afgevaardigd. De ledenraad fungeert als het hoogste orgaan in de vereniging. Het bestuur wordt door de ledenraad benoemd en legt verantwoording af aan de ledenraad. Er waren de nodige bekende gezichten te zien op 7 december, maar ook nieuwe gezichten. Het aantal mannen was in de grootst mogelijke meerderheid.

Noodzakelijke eerste besluiten

Onder leiding van voorzitter drs. Cor de Raadt werd er genoeglijk vergaderd. De noodzakelijke eerste besluiten werden genomen, zoals het benoemen van het voorlopige bestuur (na de structuurwijziging) tot het definitieve bestuur, waar dan wel een rooster van aftreden aan gekoppeld

Voorzitter Cor de Raadt

was. Ook werd het huishoudelijk reglement vastgesteld, en de begroting voor 2020 werd vastgesteld.

Koers blijft actueel

Na de pauze gaf de voorzitter een overzicht van de stand van zaken rond de diverse zogeheten zeven ontwikkelingslijnen van het VKB beleidsplan 2018-2022 ('Samen proactief'). De samenwerking met de Dienstenorganisatie op de eerste vier ontwikkelingslijnen laat een wisselend beeld zien. Met name het stokken van intensieve samenwerking op terrein van stimuleren en faciliteren van proactief kerkbeheer werd door de vergadering betreurd. De voorzitter gaf aan, dat wat het bestuur betreft het

doel onverminderd actueel blijft en het toch van belang zal zijn om met alle krachten rond het kerkbeheer samen te werken ter bevordering van de kwaliteit van het kerkbeheer in onze gemeenten.

Jubileumjaar

De secretaris van het bestuur mr. Piet van den Boogaart, die ook lid is van de jubileumcommissie, gaf inzicht in de stand van zaken rond de voorbereiding van het aanstaande jubileumjaar 2020. In een bijzonder artikel in deze editie van 'Kerkbeheer' kunt u daar meer over lezen.

Ronde langs de afdelingen

Uit de 'ronde langs de afdelingen' bleek dat er heel wat succesvolle vooral wat kleinschaligere bijeenkomsten waren te melden. Adam van Bergeijk heeft in de vorige editie van 'Kerkbeheer' daar een inkijkje in

gegeven. Vanuit de afdelingen werd beaamd, dat deze inhoudsgerichte workshop-achtige bijeenkomsten wellicht meer toekomst hebben, dan de formele verenigingsvergaderingen, hoewel dat beeld wel ook per afdeling verschilt.

We kunnen voort

Bestuurslid drs. Henk van der Wal maakte er melding van dat de bestuursvernieuwing en de effecten op de vereniging in de loop van 2020 zeker ook geëvalueerd zullen worden. Hoe dan ook, er is nu een definitieve nieuwe structuur, met vastgestelde afdelingsreglementen, een benoemde ledenraad, een benoemd bestuur en een vastgestelde begroting die loopt tot en met maart 2021. We kunnen voort.

De Aker te Putten

VKB-bureau in Dordrecht

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** Nico de Jong

De VKB heeft een dienstverlenend bureau. Het is vanouds in Dordrecht gevestigd. Het team is niet heel groot, maar wel zeer gemotiveerd, al zeg ik het zelf. Het geheel bestaat uit ongeveer 5,5 fte, verdeeld over een aantal fulltimers en parttimers. Met dit team wordt de VKB als vereniging ondersteund (bestuur, commissies, beleidsvoorbereiding, belangenbehartiging). Ook handelen we de bestellingen van Kerkbalansmaterialen af (vooral in het najaar) en de bestellingen van onderscheidingen (hele jaar door).

Dienstverlening ten behoeve van leden

Tegelijk worden door het jaar heen het grootste deel van onze werktijd besteed aan dienstverlening ten behoeve van onze leden (de kerkrentmeesters in het land) via communicatie en advies. Denk aan de productie van het blad 'Kerkbeheer', het maken van andere uitgaven zoals de recent vernieuwde 'Handleiding', de algemene informatie op de website, de kennisbank op de website, de nieuwsbrieven. Daarnaast krijgen we door het jaar heen heel wat inhoudelijke vragen. We doen aan netwerkontwikkeling, maar ook soms aan enige research om zaken uit te zoeken. Dat is wel belegd over meerdere personen.

Dit betekent dat we veel om handen hebben. Maar ook dat we niet altijd meteen een antwoord hebben op een vraag die gesteld wordt, omdat de medewerker die in juist dat onderwerp gespecialiseerd is, niet beschikbaar is. Soms hebben we ook tijd nodig om zaken voor de vragsteller uit te zoeken, of om iemand uit het VKB netwerk te vinden, die adequaat op de gestelde vraag kan ingaan, als wij dat zelf minder goed kunnen.

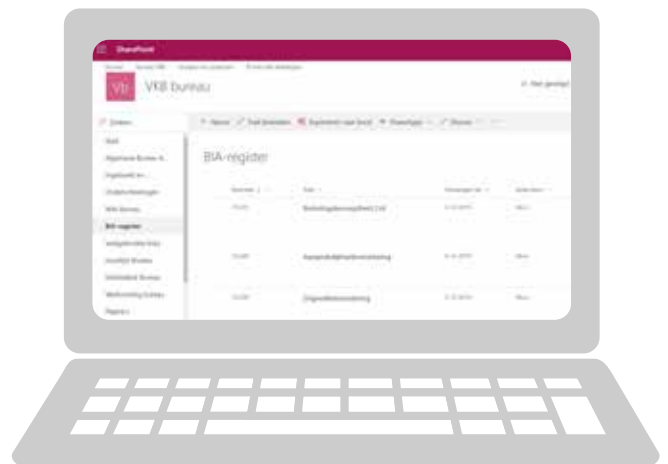
De uitgangspunten en de waarden van waaruit wij werken, zijn neergelegd in het document: 'VKB-Bureau Dordrecht - Waarden-vol werken'. U kunt het vinden op onze website.

BIA-vragen

We leven van afkortingen, dus inhoudelijke vragen over kerkbeheer hebben we tot BIA-vragen gedoopt. BIA staat

dan voor Binnengekomen Inhoudelijke Adviesvraag. Het register waarin we de afhandeling bijhouden heet inmiddels het BIA-register. De BIA-vragen kunnen uiteenlopen van tamelijk snel te beantwoorden vragen tot gecompliceerde kwesties.

Soms zit er trouwens achter een schijnbaar eenvoudige vraag een ingewikkelder verhaal. "Ja, er heeft een meneer gebeld met een kort vraagje." Maar dan loopt het uit tot een gesprek van een half uur. Soms is het inderdaad: hoe zit het, even voor de zekerheid Dordrecht bellen? Maar soms blijkt er een slepend conflict achter te liggen. Dan vindt de bellende kerkrentmeester of voorzitter van een college van kerkrentmeesters het maar

Op de foto ziet u van links naar rechts: Nico de Jong, Jannie Zwep, Nelline Breukhoven, Bert van Rijssen, Adam van Bergeijk, Wilnanda Hukom, Jos Aarnoudse en Rook Belder.

wat fijn om zijn verhaal eens te houden tegen onze ervaringen (die wij natuurlijk weer opdoen door van andere situaties kennis te hebben).

Kortom: het is een veelheid van vragen die per telefoon of per mail binnenkomt. Ook worden vragen soms gesteld in ontmoetingen, of via landelijke of regionale bestuursleden van de VKB. Ondertussen zien we wel, dat in een paar jaar tijd veel mensen de weg naar informatie in onze digitale kennisbank weten te vinden. Dat houdt in dat het aantal telefoontjes en mailtjes per jaar stabiel blijft, maar het aantal zoekacties op onze website enorm is toegenomen de afgelopen twee jaar.

Hoe werkt het in de praktijk?

Bij een binnenkomende vraag begint het met een soort 'triage': waar gaat het precies over en wie van ons team is dan degene die daar het best op kan antwoorden of ermee aan de slag kan? Vervolgens wordt zo'n vraag dan aan iemand van ons team doorgespeeld. U begrijpt dat met de beperkte omvang van ons bureau er wel enige tijd gemoeid kan zijn voordat de juiste reactie kan worden gegeven. Natuurlijk doen we ons best, maar de kerkrentmeester die belt met een specifieke vraag "en vanavond hebben we vergadering, dus dan moet ik het weten," moeten we wel eens teleurstellen.

Weet de weg te vinden

Toch moedigen wij alle colleges en individuele kerkrentmeesters aan om met vragen te komen, als er niet een

antwoord via de digitale kennisbank is te krijgen. Als u er niet uit komt, bel of mail ons gerust. Want BIA-vragen zijn ook voor ons leermomenten. We hebben er in Dordrecht allemaal veel aardigheid in om ons er steeds weer in te verdiepen, om dingen uit te zoeken en om een vragensteller op weg te helpen.

Elk VKB-lid heeft per jaar 240 minuten 'gratis' advieste goed vanuit het bureau, op grond van de betaalde jaarcontributie. Als er langere advies- of ondersteuningstrajecten vanuit het bureau gewenst zijn, zullen daarvoor offertes worden gemaakt en facturen worden verzonden. Of we bevelen u andere volgens ons betrouwbare partijen aan die op een bepaald terrein zijn gespecialiseerd (zie op de website de rubriek: 'partners en adviseurs').

Openingstijden bureau

Ons bureau is geopend van maandag t/m donderdag van 8.30 tot 17.00 uur en vrijdags van 8.30-12.30 uur.

Telefoon: 078-6393666

E-mail: info@kerkrentmeester.nl

Website: www.kerkrentmeester.nl

De wederopbouw

Tekst Rook Belder **Beeld** VKB

Bevrijdingsgedachten

Onder de titel "Bevrijdingsgedachten" verschijnt in september 1945 het eerste naoorlogse nummer van "Het Maandblad". De Nederlandse Hervormde Kerk heeft tijdens de oorlog onder zware druk gestaan en er zijn in haar midden ook slachtoffers gevallen. Daarnaast heeft de kerk ook materieel schade geleden. In het noorden van ons land is gelukkig geen enkel kerkgebouw verwoest, maar in andere delen van ons land is dat anders. De getroffen gemeenten moeten zo goed mogelijk worden geholpen.

Het werk van de VVK heeft vooral in het laatste oorlogsjaar veel stagnatie ondervonden. Ondanks veel hindernissen, zoals het beschieten van treinen, is het dagelijks bestuur regelmatig in vergadering bijeen gekomen. Maar nu is er genoeg werk aan de winkel. "Moge de eenheid en het onderling vertrouwen onder ons bestendig blijven, ook in de komende periode, waarin wij weer openlijk uit de Nederlandse vrijheidsgedachte kunnen leven," aldus de voorzitter van de Vereniging de heer Jouke Bakker.

Wederopbouw van verwoeste en beschadigde kerken

In mei 1945 bleek al gauw dat de schade aan kerkgebouwen en pastorieën als gevolg van oorlogshandelingen van grote omvang was. Verwoest of zwaar beschadigd waren ruim 150 kerkgebouwen en meer dan 100 pastorieën. Er werd een restauratiecommissie (later: Bouw- en Restauratiecommissie) gevormd. In deze restauratiecommissie waren naast de VVK verschillende organen vertegenwoordigd, waaronder de synode, het college van toezicht en de Federatie van Diaconieën. Het doel van de restauratiecommissie was de getroffen gemeenten te dienen. Daarom ging de commissie voortvarend aan de slag door met de Minister van Wederopbouw, dr. ir. H. Ringers, in contact te treden. De minister, die zijn volledige medewerking toezegde inzake het herstel van de kerkelijke gebouwen, was zeer ingenomen met het feit dat door de kerk één centraal lichaam was gevormd dat zich met onder meer de inventarisatie van verwoeste of beschadigde kerkelijke gebouwen bezig ging houden.

In augustus 1945 hield de restauratiecommissie onder de kerkelijke gemeenten een eerste Wederopbouwcollecte waaraan 502 gemeenten meededen en die een bedrag van f 400.000 opleverde. Daarnaast organiseerde zij de

adoptie van kerkelijke oorlogsgemeenten onder niet getroffen gemeenten in ons land die bijstand verleenden in geld en materiaal.

Een Centraal Bureau

Nu de oorlog voorbij was en de Vereniging van Kerkvoogdijen, meer dan ooit tevoren, haar vleugels over het brede terrein van kerkelijk beheer kon uitslaan, was de behoefte aan bureau-ondersteuning aanzienlijk vergroot. De Vereniging was sinds medio jaren dertig aanzienlijk uitgebreid en het werkterrein voor de kerkvoogdijen was aanzienlijk vergroot. Voor de oorlog had het hoofdbestuur de oprichting van een bureau ook overwogen, maar zover kwam het niet omdat men vond dat de bestuurders zelf in staat waren de kerkvoogdijen persoonlijk bij te staan.

De taak van het Centraal Bureau werd het hoofdbestuur bij zijn werk te ondersteunen en ervoor te zorgen dat zo mogelijk alle kerkvoogdijen lid van de Vereniging van Kerkvoogdijen werden. Per 1 augustus 1946 is de vorming van een Centraal Bureau een feit. De eerste functionaris is de heer C.D. Tiggelman die de functie van administrateur krijgt en vanaf 1974 tot 1982 de functie van directeur van het Centraal Bureau van de Vereniging vervulde.

C.D. Tiggelman, de eerste functionaris van de Vereniging

Stichting pensioenfonds van de Vereniging

Naast de aandacht voor de wederopbouw van kerkelijke gebouwen, was er ook aandacht voor de rechtspositie van de kerkelijke medewerkers. Daarom had het hoofdbestuur van de Vereniging per 1 januari 1947 een Pensioenfonds voor kerkelijke medewerkers tot stand gebracht. Iedere kerkvoogdij die lid van de Vereniging was, kon tot dit pensioenfonds toetreden. De toenmalige administrateur, de heer C.D. Tiggelman, reisde stad en land af om de kerkvoogdijen te bezoeken om hen te doen besluiten tot dit fonds toe te treden. Dit Pensioenfonds is eind jaren vijftig

Het pand aan de Ferdinand Bolsingel 119 te Dordrecht waar van 1969 tot 2005 het Centraal Bureau van de Vereniging gevestigd was.

overgedragen aan de Stichting Algemeen Pensioenfonds van de Nederlandse Hervormde Kerk die toen gevormd werd. Medio de jaren zeventig van de vorige eeuw werd dit fonds ondergebracht bij het PGGM, het huidige Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Eerste buitengewone algemene vergadering

Op 23 maart 1948 werd voor het eerst een buitengewone algemene vergadering gehouden. In de historie van de Vereniging was dat nog nooit gebeurd. Toen voorzitter Bakker de bijeenkomst opende bleek dat er ongeveer 600 kerkvoogden aanwezig waren. Deze bijzondere vergadering stond in het teken van de ontwerp-kerkorde en de positie van het kerkvoogdelijk beheer daarin. Een van de onderwerpen daarin die weerstand kon oproepen was het afschaffen van het college van notabelen, al kon in het plaatselijk reglement worden bepaald dat kerkvoogden hun werkzaamheden verrichten onder bijstand van de notabelen. Een groot bezwaar bij de kerkvoogden was het vaststellen van de begroting en de jaarrekening in overleg met de kerkenraad. De kerkvoogden gaven er de voorkeur aan deze stukken vast te stellen na overleg met de kerkenraad. Verder verwachtten de kerkvoogden als gevolg van de grote centralisatie van het landelijk apparaat van de Kerk dat gemeenten met fors hogere kosten zouden worden geconfronteerd.

23 maart 1948 was de grote toogdag van de kerkvoogden en een eerste poging om in een groot verband de kerkvoogden voor de regeling van hun positie in de nieuwe kerkorde te winnen. Vanaf dat moment verschijnen er regelmatig publicaties in "Het Maandblad" over de positie van de kerkvoogd in de nieuwe kerkorde.

Het bouwen van kerken en de Wet Premie Kerkbouw

Naast de reguliere restauratie van kerkgebouwen en het herstel van kerkgebouwen als gevolg van oorlogshandelingen, werd ook de behoefte aan nieuwe kerkgebouwen in de steden een aangelegen punt.

Toen de uitbreiding van de steden overal werd aangepakt, betekende dit automatisch dat ook in iedere wijk een kerk werd gebouwd. In de jaren vijftig van de vorige eeuw is daarmee een begin gemaakt. Vaak waren er voor de oorlog reeds plannen om in een nieuwe wijk een kerk te bouwen, maar daarmee werd tot na de oorlog gewacht.

Ook de overheid stelde zich positief op. In 1956 stelde zij een adviescommissie subsidiëring kerkbouw in, de Commissie Sassen. Dat leidde ertoe dat in 1961 een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer werd ingediend voor de regeling van de overheidssubsidie bij de bouw van kerken. Dit ontwerp kwam erop neer dat voor de berekening van de overheidsbijdrage in aanmerking kwamen de stichtingskosten van grondaankoop, het bouwrijp maken van de grond, de kosten van de bouw van de kerk met de gebruikelijke nevenruimten, de centrale verwarming, de inventaris van de kerk en de kosten van de architect.

Op 24 mei 1962 werd met 89 tegen 47 stemmen de Wet Premie Kerkenbouw aangevaard. In 1964 en 1965 werd aan 406 nieuwe kerkgebouwen een premie gegeven met een totaal bedrag van f 41,3 miljoen. Het betrof 147 rooms-katholieke kerken (36 procent), 97 hervormde kerken (24 procent), 71 gereformeerde kerken (17 procent) en 91 kerkgebouwen (23 procent) van andere kerkgenootschappen. In 1982 is de wet ingetrokken.

De Evangelisch-Lutherse Kerk

Tekst Rook Belder **Beeld** Anton van Daal, via Reliwiki

Omdat bij de totstandkoming van de Protestantse Kerk in Nederland (1 mei 2004) ook de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden is betrokken, wordt in dit hoofdstuk aan de Lutherse Kerk in Nederland aandacht besteed. Het is een van de kleinere kerkgemeenschappen in ons land. In 1920, toen de Vereniging van Kerkvoogdijen werd opgericht, was 1,27 procent van de bevolking Luthers en geleidelijk aan daalde het aantal leden. Zo'n 25 jaar later telde de kerk 10.000 leden en 11.000 doopleden. Er waren 57 gemeenten.

Oorspronkelijk was het klein begonnen. De boodschap van Luther was al vroeg in de Nederlanden bekend. In de handelsstad Antwerpen togen uitgevers en vertalers aan het werk om Lutherse geschriften te verbreiden. Gedreven door de politieke omstandigheden komt het op 2 september 1566 tot de vorming van een Lutherse gemeente in Antwerpen. Die werd gediend door zes predikanten en zes Duitse adviseurs. Maar in 1585, toen de Spaanse bevelhebber Parma de stad innam, werden alle niet-katholieken verdreven.

Op vele plaatsen vestigden zich Lutherse vluchtelingen. Het waren meestal kleine groepen, die daarheen gingen waar zij werk konden vinden. Alleen in Woerden bestond al een gevestigde gemeente, omdat in 1558 de stad en omgeving eigendom was geworden van een Duitse graaf. Zo zijn er gemeenten in Middelburg, Leiden, Rotterdam, Haarlem, Utrecht en in Amsterdam. Deze gemeenten hadden het niet gemakkelijk, want zij hadden te lijden onder vervolgingen door de Calvinistische overheid. De Gereformeerde kerk was een nationale kerk, die geen ander naast zich dulde. Toch wilde de Lutherse kerk niet opgaan in de Gereformeerde kerk, want zij wilde haar eigen identiteit bewaren. De meeste predikanten kwamen uit Duitsland, maar toch wilde men een Nederlandse kerk zijn.

Een nieuwe kerk

Later ontstonden er verschillende stromingen, wat bij de Lutherse gemeente van Amsterdam in 1791 leidde tot een kerkscheuring. Bij de splitsing in de hoofdstad sloten zich enkele gemeenten aan en zo ontstonden naast elkaar de Evangelisch- en de Hersteld Evangelisch-

Lutherse kerk, ieder met een eigen bestuur en een eigen predikantsopleiding.

Na de Tweede Wereldoorlog brak er een nieuwe periode aan. In 1947 werd de Lutherse Wereldfederatie gesticht, waarbij de beide Lutherse kerken in Nederland zich aansloten. Het gevolg was dat in 1952 beide kerken weer één werden, want beide richtingen vonden elkaar.

In 1956 kwam er een nieuwe kerkorde. De kerkgebouwen werden liturgisch ingericht, waarbij grote aandacht werd besteed aan de liturgische vormgeving van de kerkdienst. In 1955 verscheen een nieuw gezangboek en sindsdien vinden op het Lutherse conferentieoord Kasteel Hoekelum in Bennekom conferenties en cursussen plaats.

Nauwere samenwerking

Maar de toegenomen secularisatie liet ook de Lutherse kerk niet ongemoeid. Het kerkbezoek verminderde drastisch en kerkgebouwen werden gesloten. Oude kerkgebouwen werden met veel inzet en toewijding gerestaureerd. De oecumenische samenwerking groeide sterk. De Lutherse kerk deed mee aan het Liedboek voor de kerken dat in 1973 verscheen. Met de Nederlandse Hervormde Kerk kwam het tot een consensus over het avondmaal en de doop en een aantal jaren daarna kwam er een consensus met de Rooms-Katholieke Kerk over de doop.

In 1985 besloot de synode van de Evangelisch-Lutherse Kerk zich aan te sluiten bij het Samen-op-Wegproces van hervormden en gereformeerden. Dat leidde ertoe dat de Lutherse kerk per 1 mei 2004 is opgegaan in de Protestantse Kerk in Nederland.

De Evangelisch-Lutherse gemeente en Samen-op-Weg

Op de jaarvergadering van de Vereniging van Kerkvoogdijen van 22 april 1995 hield dr. P. van den Heuvel, gemeentepredikant en lid van de Commissie voor Kerkordelijke Aangelegenheden, een inleiding onder de titel "Plaatselijke gemeente en landelijke kerk". De daarop volgende gedachtewisseling vond plaats door middel van een forumdiscussie waaraan onder andere ook prof. dr. J.P. Boendermaker meedeed. Professor Boendermaker was hoogleraar aan het Evangelisch-Luthers Seminarie

van Amsterdam en pre-adviseur van de synode van de Evangelisch-Lutherse kerk en lid van de werkgroep die zich bezig hield met het opstellen van de regelgeving voor de toekomstige Protestantse Kerk in Nederland. Ds. Van den Heuvel stelde bij deze gelegenheid dat het hart van de kerk in de plaatselijke gemeente klopt en dat de gemeente geen onderafdeling is van de landelijke kerk. Dat brengt een grote mate van zelfstandigheid met zich mee. Maar de kerk heeft ook in een breder verband belangrijke taken te vervullen, zoals het zoeken naar een gezamenlijke weg om samenhang en verbondenheid te bevorderen.

Anti-congregationalistisch

Professor Boendermaker wijst erop dat de Lutheranen het er soms moeilijk mee hebben om in het grote geheel van de Samen-op-Weg kerken mee te doen. "Het Lutheranisme is op zich buitengewoon anti-congregationalistisch. Van Luther mocht de Lutherse gemeente in Antwerpen zich niet gaan organiseren. Dat leidde maar tot sekte- en groepsvorming. In 1567 had men reeds een kerkorde samengesteld die uiterlijk veel gereformeerde trekken vertoonde.

Men had adviseurs aangetrokken, voornamelijk vanuit Wittenberg. Men wilde zich oriënteren op dat centrale gegeven. Men probeerde in de zeventiende eeuw een synode te vormen, maar dat is niet gelukt," zo stelt professor Boendermaker. Ook stelt Boendermaker dat hoe-

zeer men in de Lutherse kerk op het gemeenschappelijk verband gesteld is, het hart van de gemeente daar klopt waar de eredienst gehouden wordt. "In de meeste gevallen zijn het kleine groeperingen en soms is een diasporagemeente een gehele provincie. Wij houden van de plaatselijke gemeente, maar tegelijkertijd beleeft men de gemeenschappelijkheid. Ook met de Lutherse wereldkerk," aldus professor Boendermaker.

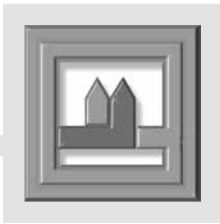
Praktische zaken

Hierna noemt hij enkele praktische zaken waaruit blijkt dat men in de Evangelisch-Lutherse Kerk aan een sterk centraal beheer gewend is. Professor Boendermaker: "Zo mag een kerkenraad zonder toestemming van de bovenplaatselijke organisatie geen investering doen van bijvoorbeeld f 5.000. Bij een visitatie, die in de meeste gevallen ongevraagd wordt gehouden, wordt daar sterk op gelet. Bij het financiële beheer heeft de financiële commissie van het moderamen van de synode daar veel over te zeggen. Wij zijn dus helemaal niet tegen een behoorlijk centraal bestuur, maar Lutheranen vinden het eigenlijk wat eng dat in de voorgestelde kerkorde de regionale be-

stuurslaag meer invloed zal hebben. De synode van de Evangelisch-Lutherse Kerk fungeert als een soort parlement. De gemeenteleden kiezen de synode direct, dus zonder een trap als de classicale vergaderingen," aldus professor Boendermaker.

Evangelisch-Lutherse Kerk te Woerden

Onderscheidingen van de VKB

GOUD MET BRILJANT

toegekend aan:

Hendricus Philippus Kroese,
Amsterdam Zuidoost, 57
jaar diverse functies

Peter Weijs, Blankenham,
60 jaar organist

Engbertus Gerhardus van der
Kolk, Dalfsen, 50 jaar koster

Hendrikje Talstra-de Jong, Dokkum,
Aalsum en Wetsens, 50 jaar organiste

Johannes Cornelis Dorst,
Dreischor, ruim 60 jaar koster

Henk Eijlers, Eemnes, 50 jaar organist

Dianette Fennie Hilda
Werkman-Feitsma, Leens –
Mensingeweer, 50 jaar organist

Hendrik Bart Gerritsen, Oosterbeek
– Wolfheze, 50 jaar organist

Volkert Boertjes, Oud Avereest
– Balkbrug, 50 jaar organist

Tjitske Sjoukje Spijkstra-
Hooghiemster, Reduzum –
Idaerd, 40 jaar administrateur

Wim Moorlach, Uithuizermeeden,
meer dan 40 jaar kerkrent-
meester en koster

Cornelis Lodder, Vijfhuizen,
55 jaar organist

Willem Steenks, 's Woudt – Den
Hoorn, 50 jaar diverse functies

Cornelis Jacob Fierloos,
Zierikzee, 47 jaar organist

H.P. Kroese, Amsterdam Zuidoost

H. Eijlers, Eemnes

E.G. van der Kolk, Dalfsen

*D.F.H. Werkman-Feitsma, Leens
- Mensingeweer*

*H. Talstra-de Jong, Dokkum, Aalsum
en Wetsens*

*H.B. Gerritsen, Oosterbeek
- Wolfheze*

J.C. Dorst, Dreischor

V. Boertjes, Oud Avereest - Balkbrug

GOUD

toegekend aan:

Hermanus Korevaar,
Langerak, 40 jaar organist

Marinus Hoekjen, Nijverdal,
40 jaar organist

Bastiaan Vliegenthart,
Oudewater, 40 jaar organist

Jan Jonkers, Tollebeek,
40 jaar organist

Hendrik Arie Bert van Veen,
Waardenburg en Neerijnen,
25 jaar organist

Huibertus Hendrik Weijgertze,
Waardenburg en Neerijnen,
30 jaar organist

*T.S. Spijkstra-Hooghiemster,
Reduzum - Idaerd*

W. Moorlach, Uithuizermeeden

Anja Posthuma, Zetten,
30 jaar organist

ZILVER

toegekend aan:

Jacob van Buren, Ammerstol,
ruim 15 jaar ouderling-kerkrent-
meester en projectleider

Mieke van den Brink-Slomp,
Apeldoorn, 25 jaar bijdra-
gen- en ledenadministrateur

Abe Jorritsma, Joure, circa 30 jaar
vrijwilliger kerkelijk bureau en koster

Fintje de Jong-Jilderda,
Sumar, 25 jaar kosteres

Theodora Johanna Maria Reijling-
van den Boogaard, Zaandam,
ten minste 25 jaar koster

C. Lodder, Vijfhuizen

M. Hoekjen, Nijverdal

J. Jonkers, Tollebeek

*H.H. Weijgertze en H.A.B. van Veen,
Waardenburg en Neerijnen*

A. Posthuma, Zetten

M. van den Brink-Slomp, Apeldoorn

A. Jorritsma, Joure

EREPENNING

toegekend aan:

Elly Kroese-Lowie, Amsterdam
Zuidoost, 57 jaar diverse functies

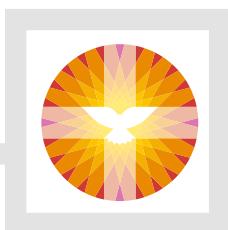
Dirk Verzaal, Ter Aar,
70 jaar organist

F. de Jong-Jilderda, Sumar

*T.J.M. Reijling-van den Boogaard,
Zaandam*

PKN Onderscheidingen

GOUD

toegekend aan:

Aafje Klazina Mulder-
Schuurman, Bussum, bijna 40
jaar leiding van de Soos

Jacoba Roelink-van de Belt, Haren
– Onnen, 33 jaar diverse functies

Johannes van Duin, Noordwijk,
30 jaar dirigent en organist

Adrianus Trouw, Rotterdam,
50 jaar organist ziekenhuispas-
toraat Maasstadziekenhuis

EREPENNING

toegekend aan:

Matthijs van der Baan, Gorinchem,
bijna 54 jaar diverse functies

Jan de Groot, Woudsend, 18 jaar
jeugdouderling en kerkrentmeester

A.K. Mulder-Schuurman, Bussum

A. Trouw, Rotterdam

*J. Roelink-van de Belt, Haren
- Onnen*

J. de Groot, Woudsend

Samen zorgen voor goed geïnformeerde kerkrentmeesters

Tekst Jos Aarnoudse **Beeld** Pixabay

Van alle gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland is 95 procent lid van de VKB, via hun college van kerkrentmeesters. Dit blijft gelukkig ook op peil. Regelmatig vragen we aan de 5 procent die niet lid is ook (weer) mee te gaan doen. Vaak gaat het om extreem kleine gemeenten. Maar ook wel wordt de vraag gesteld: wat hebben wij er eigenlijk aan, hier plaatselijk? Welnu, het is van belang dat de kerkrentmeesterlijke vragen in de gehele ontwikkeling van de kerk gehoord worden. Maar ook dat kerkrentmeesters goed toegerust hun werk voor de plaatselijke gemeenten, wijkgemeenten en kerkplekken kunnen doen. De VKB speelt daarin een belangrijke rol binnen onze kerk.

Individuele kerkrentmeesters bereiken

Belangrijk daarin is wel dat we onze individuele kerkrentmeesters goed kunnen bereiken en zij ons. Natuurlijk hebben we van elk lid de gegevens van de contactpersoon. Maar we streven ernaar om ook gewoon elke individuele kerkrentmeester te voorzien van voor hem of haar relevante informatie. Elke kerkrentmeester op naam 'Kerkbeheer' laten ontvangen is een voorbeeld. Voor de kosten hoeft het niet gelaten te worden ons inziens, want voor extra abonnementen betaalt u rond de 30,- euro per abonnement (afhankelijk van het totale aantal). Een aantal exemplaren krijgt elk college uiteraard 'gratis' inbegrepen bij het lidmaatschap.

E-mailadressen doorgeven

Maar ook sturen we maandelijks een digitale nieuwsbrief uit. Dat doen we naar de kerkrentmeesters van wie wij het individuele e-mailadres hebben gekregen. We merken dat op grond van de AVG (privacywet) steeds minder persoon-

lijke gegevens op de websites van plaatselijke gemeenten worden geplaatst. Dat is best begrijpelijk. Ook krijgen we weleens het antwoord: we mogen geen e-mailadres geven 'vanwege de AVG'. Maar een college van kerkrentmeesters dat lid is van een eigen 'belangen- en beroepsvereniging' heeft een gerechtvaardigd belang om die gegevens wel degelijk te delen. Los daarvan zouden we willen vragen: vraag het uw kerkrentmeesters. Op basis van toestemming mag het altijd.

Laten we samen zorgen voor goed geïnformeerde kerkrentmeesters binnen het geheel van de Protestantse Kerk in Nederland.

Wij zijn ervan overtuigd, dat wij er allemaal belang bij hebben, als al onze kerkrentmeesters, in alle gemeenten, wijkgemeenten en kerkplekken in heel onze kerk zo goed mogelijk geïnformeerd zijn. Natuurlijk zorgen wij ervoor dat niemand via ons onzin-informatie gaat krijgen. De VKB heeft sowieso als beleid dat gegevens van onze leden niet aan derden ter beschikking worden gesteld. Dus als we vragen mee te werken aan een goede basis om ons kerkrentmeesterlijke grondvlak te kunnen bereiken, is dat alleen voor ons (en dus uw) eigen VKB-gebruik.

VKB VERZEKERINGEN

De VKB biedt in samenwerking met Mercer Marsh Benefits een breed assortiment aan verzekeringen. Deze verzekeringen zijn op maat gemaakt voor de VKB-leden en hebben zeer scherpe premies. Op de internetsite www.vkb-verzekeringen.nl kunt u verzekeringen afsluiten, schaden melden en informatie handig terugvinden. Voor gemeenten, betrokken medewerkers, predikanten, maar ook vrijwilligers zijn adequate verzekeringen beschikbaar. De meeste VKB-leden maken al gebruik van onderstaande verzekeringen.

- Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering
- Brandverzekering
- Wettelijke aansprakelijkheidsverzekering
- Rechtsbijstandverzekering
- Werkgeversaansprakelijkheid
- Groepsreis/ongevallenverzekering
- Ongevallenverzekering voor vrijwilligers
- Persoonlijke ongevallenverzekering
- Vervangingsverzekering predikanten
- Verzuimverzekering
- WGA-gatverzekering
- Fraude- en berovingsverzekering

Uw contactpersonen

DIMFIE VAN SUNDERT
010 40 60 520
info.vkb@mmc.com

JOYCE DEN HOLLANDER-OSSEWAARDE
010 40 60 817
info.vkb@mmc.com

